

DARBININKAS

XLIX NR. 36 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. ANTRADIENIS - TUESDAY, GEGUŽIS - MAY 19, 1964 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. 10 CENTŲ

Iššūkis Jungtinėm Tautom ir Jungtinėm Valstybėm

Su juo prisistato Estija, Latvija ir Lietuva, — rašo Henry C. Wolfe. Tai gali būti dėmesio vertos sugestijos ir rengiantis Alto suvažiavimui Washingtono

Tyloje išgirsti ir negarsius balsus. Politinėje tyloje, kurioje norima nuskandinti Sovietų pavergtas tautas, daros girdimas Henry C. Wolfe, tarptautinių reikalų lektorius, balsas, paskelbtas Christian Economics 1964 gegužės 12. Jo balsas yra apie tris Baltijos respublikas, kurių likimas, anot jo, yra iššūkis patikrinti Jungtinių Tautų ir Jungtinių Valstybių moraliniam jautrumui

BALTIJOS TAUTOS SALIA SOVIETŲ:

Autorius sakosi Baltijos respublikas lankęs nuo 1922. Stebėjęs, kokis buvo skirtumas tarp trijų Baltijos respublikų ir Sovietų Sąjungos gyvenimo. "Mėnuo prieš antrą pasaulinį

karą keliavau iš Sovietų į Estiją. Peržengiant sieną iš Sovietų pusės, man rodės, lyg palikčiau milžinišką elgetyną ir įžengčiau į gražų gerai prižiūrimą sodą."

Aprašęs vaizdžiai trijų tautų etninį skirtumą nuo rusų, kul-

J.T. KASA DUOBE POCIOM SAU:

"Tokis akiplėšiškas veidmainiavimas ir cinizmas gresia sugriauti Jungtinių Tautų moralinius pagrindus. Ne tik dėl šių trijų Baltijos tautų, bet ir dėl laisvojo pasaulio ir net dėl pačių Jungtinių Tautų turėtų Vakarų valstybės prabilti. Kas dedas su trim paverptom tautom, yra svarbu kiekvienam žmogui, kuris vertina padorumą ir laisvę. Estija, Latvija ir Lietuva prisistato Jungtinėm Tautom ir Jungtinėm Valstybėm su moraliniu iššūkiu, kuris negali būti išvengtas."

BALTIJOS KRAŠTUOSE GENOCIDAS IR J. TAUTOS:

Kaip laikėsi J. Tautos, kada Baltijos kraštuose Sovietai vykdė genocidą? "Kada šie nusikaltimai daromi, J. Tautos yra užsiėmusios kraštutinė kampanija prieš kolonializmą Afrikoje. Duodamas afrikiečiams teisę į laisvę, histeriškas vadinasis antikolonializmas, kurį rodo tam tikra J. Tautų narių žymi grupė, yra atsakingas už didelę neteisę ir kraujo liejimą. Neatsitiktinai šis J. Tautų antikolonializmas buvo panaudotas raudonųjų rusų ir kinų"

AFRIKOS IR BALTIJOS TAUTOS:

Sugretindamas Afrikos ir Baltijos tautų likimą, autorius teigia: "Daugelis greitosiom sukurtų Afrikos valstybių nėra tautos tikra to žodžio prasme. Daugeliu atvejų jų sienose talpinasi viena su kita besikivirčijančios gentys, atsilikusios, beraštes, negalinčios pačios išsilaikyti..."

"Kai J. Tautų asamblejoje reikalaujama tuojau pat "Uhu-ru" (nepriklausomybės) primityviosios Afrikos gentim, mes negirdime jokio balso, pakelto už seniai civilizutas baltų tautas. Dar daugiau — mes turime Sovietų Sąjungos, didžiausios pasaulyje kolonialinės jėgos, pasibaurėtiną spektaklį, kada ji smerkia "Vakarų imperialistus". Tarp jų, žinoma įskiria ir mus".

VATIKANE:

Popiežius Paulius gegužės 17 paskelbė, kad sudaro Vatikane naują sekretariatą nekrikščionių reikalams. Sekretariatui vadovaus kard. Paolo Marella. Tai bus lygiagretus sekretariatas su sekretariatu krikščionių vienybei.

KARD. PAOLO MARELLA, sekretariato nekrikščionių reikalams vedėjas.

JOHNSONAS BE IŠEITIES IŠ JFK POLITIKOS AZIJOJE

Vietname ir Laose blogėja, o dėl rinkimų vyriausybė negali nei karo perkelti į šiaurę nei trauktis iš pietų

RUSK: nei šventos dienos negavo šventi

Valstybės sekr. Rusk. sekmdienį tarėsi su Anglijos, Sovietų ir kt. atstovais; kelis kartus tarėsi su prezidentu. Padėtis Vietname ir Laose labai blogėja. Ispūdių pataisyti negali nei apsaugos sekretoriaus McNamaros optimistiški žodžiai ir jo skatinimas — daugiau pinigų, daugiau medžiagos.

Komunistai suderino savo puolimus tuo pačiu metu ir Laose ir Vietname. Ir parinko dar momentą, kada Amerikos vyriausybė užimta rinkimais.

LAOSE: komunistam atviras kelias į sostinę

Komunistų kariuomenė gegužės 16 puolė neutraliojo sparno kariuomenę, užėmė strategines vietas, patogias lėktuvams nusileisti ir žygiuoti į sostinę Vientiane už 80 mylių. Neutralinio sparno kariuomenė nepadarė tinkamo pasipriešinimo. Priešingai, joje buvo surengtas perversmas, ir dalis nuėjo pas komunistus.

VIETNAME: amerikiečių ginklai teko komunistam

Pietų Vietname tom pačiom dienom, gegužės 16, komunistai puolė penkis įtvirtinimus, kai kuriuos paėmė, paėmė didelius kiekius ginklų, nuskandino vieną laivą.

AMERIKOJE: susirūpinimas Kongrese ir spaudoje dėl negalios

Kongrese ir spaudoje stengiamasi kalbėti be susijaudinimo. Sen. Goldwateris labiausiai sujaudintai reagavo, reikalaujdamas vyriausybės paaiškinti.

H. Tribune vedamajame:

"Mūsų padėties sunkumas P. Vietname viešai pripažintas Washingtono". "Amerikos viluomenė yra įtikinta, kad tas strategines pozicijas reikia išlaikyti ir kad nereikia daugiau tuo klausimu įtikinėjimo iš Washingtono. Reikia betgi paaiškinti, kokiu būdu mūsų politiniai ir kariniai vadai numato tas mūsų pozicijas išlaikyti".

Kai McNamara pareiškė, kad reikia daugiau pinigų ir medžiagos, tai H. Tribune atsiliepė: "Nėra paslaptis, kad karui laimėti reikia daugiau nei pinigų. Reikia žmonių su idėjomis ir vietnamiečių su valia laimėti... Ar prezidentas tokių turi?" Laikraštis atvirai klausia: ar prieš laimėdamas J. Valstybes, Johnsonas nepraras pietų Azijos?

— Alžiras gavo iš Maskvos 140 mil. paramos.

N.Y. Times (James Reston) palygino, kad Washingtonas atsiduria panašioje padėtyje, kokioje yra buvęs Paryžius. Ir "mes nesam pasiruošę nei priimti pralaimėjimo nei perkelti karą į šiaurės Vietnamą... Nei Prezidentas Johnsonas nei ambasadorius Lodge, abudu nelaukta įveikti prezidentinius rinkimus 1964, neatrodo, kad rizikuotų šiuo metu pulti šiau-

rės Vietnamo komunistus ar pasitraukti iš nekomunistinių pietų".

Johnsono vyriausybei kaip tik tokiu nelemtu momentu teko padariniai politikos, kuriai kelius buvo nutiesęs prezidentas Kennedy, įsipareigodamas ginti pietų Vietnamą nuo komunistų invazijos, sutardamas 1962 Laoso neutralumą ir koaliciją su komunistais.

KOMUNISTŲ PUOLIMO ŽIDINYS IR KRYPTYS.

Amerika ieško Kinijos paaglbos?

Valstybės departamentas paskelbė, kad jis nenumato savo karinės akcijos Laose, kaip tai demonstruota pernai. Valstybės sekretorius Rusk gegužės 18 prašė draugiškų valstybių diplomatus, kad jie darytų į-

takos komunistinei Kinijai sustabdyti komunistų agresiją Laose. Herald Tribune vedamajame tai vertina, kaip "mūsų negalios" išpažinimą.

Laoso komunistai tuo tarpu tik sustiprino spaudimą Plaines des Jarres srity.

PIRŠ RINKIMUS:

Respublikonų partijoje liberalų sparnas paskelbė sąjūdį "Goldwateriui sustabdyti". Pagrindinis sprendimas bus Kalifornijoje birželio 2. Lodge šalininkai paremsią Rockefellerį prieš Goldwaterį.

— Prezidento Johnsono populiarumas Gallupo instituto gegužės 15 įvertintas 75 proc. Sausio mėn. buvo 80 proc.

— Robert Kennedy kelias dar neaiškus. Prez. Johnsonas dar spaudžiamas, kad Kennedy būtų jo kandidatas į viceprezidentus, New Yorko demokrat jam siūlo ir liberalai labiausiai remia kandidatu į senatorius konkurencijai su Keatingu; trečias planas — kandidatas į Massachusetts gubernatorius.

— McGeorge Bundy tiek patinka prezidentui, kad jis dabar minimas kaip kandidatas į valstybės sekretorius. Bet tik neseniai buvo minimas tom pareigom ir sen. Fulbrightas.

AMERIKOS PAGALBA VIETNAMUI

Prezidentas gegužės 18 paprašė Kongresą, kad skirtų 125 mil. dol. papildomai paramos Vietnamui.

"Picturephone"

Telefono kompanija parengė aparatą, vadinamą "Picturephone". Tai telefonas, kuriuo kalbėdamas, galėsi matyti ir savo partnerį. Toki aparatai pradės veikti nuo birželio vidurio. Bet bus tik New Yorke, Washingtono ir Chicagoje. New Yorke bus jam būdelė prie Grand Central Terminal. Trys minutės tarp New Yorke ir Washingtono atsies 16 dol., tarp Chicago ir New Yorke 27 dol.

— Pakistanas užmezgė ryšius su kom. Kinija, sustiprino su Maskva. Bet iš Amerikos tebe gauna kasmet 250 mil.

— Kipro klausimui sen. Fulbrighto misija neturėjusi reikšmės.

MIRĖ PREL. KAZIMIERAS ŠAULYS

— Nepriklausomybės akto signataras

Lugano mieste, Šveicarijoje, gegužės 9 mirė ir gegužės 12 palaidotas prelatas Kazimieras Šaulys, ilgametis Kauno kunigų seminarijos bei universiteto profesorius, Lietuvos nepriklausomybės akto signataras, sulaukęs 92 metų amžiaus.

K. Šaulys buvo gimęs 1872 sausio 16-28 Stemplių kaime Svėkšnos vals. Tauragės ap. Mokėsi Palangos progimnazijoje, Kauno kunigų seminarijoje tuo metu, kai joje kalbą dėstė K. Jaunius ir mokėsi Maironis, Tumas Vaižgantas, K. Pakalniškis, Dambrasas Jakštas — didieji rašytojai ir veikėjai. Petrapilio akademiją baigė 1897 ir 1899 gavo teologijos magistro laipsnį už dvi disertacijas — apie Savanarolą kaip papročių reformatorių ir apie Krylovo pasakėčių meninę bei tautinę vertę. Kunigu išventintas 1899, taigi iškūnigavo 65 metus. Dirbo Panevėžy kaip mokyklų kapelionas, o nuo 1906 Kaune kaip kunigų seminarijos, paskiau ir universiteto bažnytinės teisės dėstytojas, vyskupo sekretorius, nuo 1926 generalvikaras.

Plunksnos darbai mažiau buvo pastebėti, daugiau jis reiškę-

PREL. K. ŠAULYS: Lugane, Šveicarijoje

si visuomenės gyvenime gyvuoju žodžiu ir gyvuoju dalyvavimu: 1905 dalyvavo Vilniaus seime, 1917 dalyvavo Vilniaus konferencijoje, kuri išrinko Lietuvos Tarybą. Joje ir Šaulys buvo narys ir 1918 pasirašė nepriklausomybės aktą, 1922 buvo išrinktas į Steigiamąjį seimą krikščionių demokratų sąrašuose. Paskiau buvo dar ir Raudonojo Kryžiaus valdybos narys. Visur jis buvo naudingas savo teisiniais patarimais ir savo raminančia santūria pusiausvyros dvasia.

Lugane gyveno nuo 1944, pasitraukęs nuo antrosios bolševikų okupacijos.

Lugane gyveno, mirė ir kitas Šaulys — Jurgis Šaulys, Lietuvos diplomatas, taip pat nepriklausomybės akto signataras.

Tarp gyvųjų beliko trys nepriklausomybės akto signatarai: Steponas Kairys, Petras Klimas ir Aleksandras Stulginskis.

PREL. K. ŠAULYS — Nepriklausomybės akto pasirašymo metu.

Dėl Kubos — teisybė ar provokacija?

Spauda paskelbė, kad Kubos

MANUEL ARTIME, vadovavęs Pigo invazijai, o dabar Pilon uosto sabotažui.

egzilai gerai paruošti sabotažo veiksmam, esą pakeliui į Kubą ir jau trečią dieną ją pasiekė. Jų tikslas esąs vykdyti Kuboje sabotažą.

Tokis skelbimas verčia galvoti: arba nėra jokios egzilu sabotažininkų kelionės, tik skelbimas turi nervinti Castro; antra jei tokia kelionė rengiama, skelbimas apie ją yra nesąmonė; o jei sabotažininkai apie save taip garsinasi, tai jie nėra revoliucionieriai, o aktorai.

— Castro pripažino, kad gegužės 13 egzilai, susprogdindami cukraus fabriką, sunaikino ir 7,500 tonų cukraus.

MANUEL RAY, revoliucinės grupės vadovas, pasiryžęs laikytis pačioje Kuboje.

Panama raudoniausia?

Panamoje išrinktas naujas prezidentas Marco A. Robles. Nuogaustaujama, kad būdamas vidaus reikalų ministru, jis nepajėgė susitvarkyti su komunistais, kurie dominuoja spaudą ir radijo tarnybą. Panama turi Castro paruoštą komunistų daugumą nei kuri kita lotynų Amerikos valstybė.

— Brazilijoje masės, kaip rašo N.Y. Times, pajuto palengvėjimą pašalinus Gularto valdžią. Nerimo pajuto tam tikri sluoksniai Amerikoje dėl nušalinimo iš atsakingų vietų Gularto šalininkų. Ekonomistas Celso Furtado pašalintas dešimčiai metų nuo viešųjų pareigų, tai jį pakvietė Kolumbijos, Yale ir Harvardo universitetai.

— Utah valstybėje 10,000 mokytojų paskelbė dveju dienų streiką dėl per mažo atlyginimo.

Intervencija prezidento mirties byloje?

Warreno komisija dar negreit darbus baigs. Vienas iš liudininkų pareiškė, kad tuojau po prezidento Kennedy nužudymo Dallas valstybės-gynėjas Wade buvo išpėtas telefonu iš Washingtono, kad nužudymas nebūtų siejamas su galimu įsikišimu iš užsienio. Išpėjo valstybės departamentas, pasitaręs su teisingumo departamentu.

— Valstybės sekr. Rusk Haagoje užtikrino Nato sąjungininkus, kad Amerika neturi su Maskva tokių slapčių derybų, kuriuos siektų "pakeisti istoriją".

— Bedarbių skaičius Amerikoje tebesilaiko 5.4 proc., nors gamyba yra pačioje aukštumoje. Vyriausybė siekia sumuštinti bent iki 4 proc.

— W. Lippmannas, grįžęs iš Europos, tvirtina, kad de Gaulle galimas įpėdinis esąs dabartinis min pirmininkas Pompidou. Vokietijoje soc. demokratų nesitiki laimėti rinkimus prieš Erhardo krikščionių demokratų uniją.

— Suomis Otto V. Kuusinen, buvęs suomių soc. dem. vadovas, paskui Rusijoje virtęs komunistu, paskutiniu laiku buvęs partijos prezidento narys, gegužės 17 mirė vėžiu 82 metų. Kai Sovietai 1939 buvo užpuolę Suomiją, Kuusinen buvo paruoštas būti quislingu Suomijai.

— Chilėje baiminamasi, kad artimiausi rinkimai jį gali paversti antrąja Kuba.

Liudininkai dingsta - paslaptis lieka

Prezidento mirties miglose (3)

Amerikos spaudoje vyrauja įsitikinimas, kad prezidentas buvo nužudytas Lee Harvey Oswald. Joje mažiau tokių teorių kaip buvusio komunisto Buchanan, kuris Oswaldą padarė tik žudiko "ginklanešiu". Amerikos spauda tenkinasi, surinkdama faktus, iš kurių skaitytos galėtų kurti jau savas teorijas, jei nori. Į sensacijas linkęs **Enquirer** žurnalas gegužės 4 surinko faktų, kurie buvo kituose laikraščiuose daugumas paskelbti, bet daugelis nepastebėti; pridėjo kai kuriuos ir naujus, paties "žurnalo išskastus". Daugiau tai faktai iš nužudymo "prieistorės" ir "poistorės".

Ar Oswaldas ir Ruby buvo bendrininkai?

Warreno komisijoje, kaip skelbė N.Y. Times, buvo gautas FBI raportas, iš kurio komisija padarė išvadą, kad tarp Oswald ir Ruby nebuvo jokio ryšio. Iš žurnalo suminėtu faktų išeina, kad tokis ryšys buvo. Dallas policijos jau prieš septynis mėnesius turėjo žinias apie Oswald ir Ruby bendrininkavimą kesinantis prieš gen. Edwiną Walkerį. Tai buvo 1963 balandžio 10. Kulka praėjo pro generolo galvą per kelis colius, pragrėžė sieną ir liko kitame kambary. Buvo šauta į generolą per 150 pėdų nuo tvoros. Kad tai buvo Oswaldas, paskiau liudijo ir Oswald žmona Marina. Bet jis nebuvo vienas. Dallas policija buvo gavusi pranešimą iš vieno liudininko, kad tuojau po šūvio jis matęs, kaip du asmenys nubėgo link automobilio ir paskui nuvažiavo. Per kelias

dienas policijai buvo aišku, kad tai buvo Oswaldas ir Ruby. Bet jie nebuvo suimti. Policija negalėjo jų suimti.

Kodėl Oswaldas ir Ruby nebuvo suimti?

Dallas policija gavusi įspėjimą, kad Oswaldas ir Ruby būtų palikti laisvi. Įsakymas žodžiu buvęs patvirtintas raštu iš teisingumo departamento 1963 balandžio mėn.

Kodėl teisingumo departamentas buvo suinteresuotas vardan "valstybės intereso" palikti laisvus Ruby ir Oswaldą, įtartus pasikėsimu prieš generolą Walkerį? Departamentas buvęs spaudžiamas iš kitos valdžios įstaigos — iš CIA. Spaudimas buvęs patvirtintas taip pat raštu teisingumo departamentui. Pagal žurnalo aiškinimą, pastaroji įstaiga buvusi pavedusi Ruby verbuoti savadonius akcijai prieš Castro; ji nenorėjusi, kad Ruby suėmimas iškeltų aikštėn tą pavidimą. (Toks aiškinimas mažiau įtikina, nes vyriausybės politika buvo priešinga — ji sudraudė bet kokią egzilų akciją prieš Castro). Tačiau pažymėtina, kad tas raštas, kuris buvo pasiųstas Dallas policijai iš teisingumo departamento, buvo pristatytas Warreno komisijai. Jis buvęs tokia staigmena, kad ne visiem komisijos nariams buvęs parodytas. Esą vengiama, kad sen. Russellis nepanaudotų tokio dokumento, rodančio FBI ir CIA išpynimą į šią bylą, akcijai prieš "pilietinių teisių" įstatymą.

Kur dingo kai kurie liudininkai?

Tas pats žurnalas primėna dar keletą liudininkų, kurie ar nebuvo pakviesti liudyti, ar visai dingo kažkokiu keistu būdu iš gyvųjų eilės.

Pirmiausia Bill DeMar, kuris liudijo matęs Oswaldą naktiniam Ruby klube lapkričio 21, prezidento nužudymo išvakarėse. Jis tai buvo pareiškęs FBI, pakartoję ir spaudai. Jis galėjo matyti, nes jis buvo to klubo ceremonijų meistras. Tačiau valstybės gynėjas Wade nekviėt šio liudininko į teismą. FBI pateikė valstybės gynėjui sąrašą asmenų, kurie taip pat buvo matę Oswaldą drauge su Ruby. Bet valstybės gynėjas nusprendė ir jų nekviesti, nes, pasak N.Y. Times, kai kurie Dallas pareigūnai, jei ir pripažįsta, kad Oswaldas ir Ruby galėjo susitikti, tai tie susitikimai, buvę asmeninio pobūdžio, nebūtinai turėjo liesti nužudymą.

Kalbama dar apie kitą liudininką, kurį pirmasis iškėlė Jour-

nal American laikraštis. Tai Warren Reynolds. Jis matęs, kaip Oswaldas po trijų šūvių į policininką Tippittą bėgo ir dėjo naujus šovinius į revolverį. Šio liudininko likimas keistas. S. m. sausio mėn. jis uždarė savo įstaigą ir buvo beinaš namo, bet šūvis iš šalies jį mirtinai paguldė. Dėl nužudymo buvo suimtas ir apkaltingas kažkokis Gardneris. Bet jis netrukus buvo paleistas, kai jo naudai paliudijo jo mergina Betty McDonald. Pasirodė, kad ta mergina esanti kai tik iš Ruby klubo. Vasario pradžioj ji buvo suimta, nes viešai susipešė su savo kambario drauge. Atsidūrė kalėjime ir po savaitės rado ją celėje pasikorus. Taip liudininkai ir nuėina nuo scenos...

Kas dar tas paslaptinis?

Trečias liudininkas atėjo iš New Yorko — Mark Lane, buvęs New Yorko atstovų rūmų narys. Jis pareiškęs Warreno komisijai, kad Dallas mieste lapkričio 14 buvęs slaptas pasitarimas, kuriame dalyvavęs policininkas Tippittas, iš New Yorko Bernardas Weismanas, kuris prezidento atvykimo iš-

vakarėse laikraštį paskelbė per visą puslapį prieš prezidentą nukreiptą sveikinimą, surašytą kaip ir "dešiniųjų" vardu. Ir trečias — jo pavarde Lane pasakė Warrenui tik tada, kai jis išprašė iš patalpos korespondentus ir kitus liudininkus. Iš tamė pasikalbėjime dalyvavusių Weismanas užsigynė nieko nežinąs, policininkas Tippittas buvo nutildytas Oswald, nespėjęs ar net nebando nutildyti Oswald.

O kokio to Tippitto rolė buvo, Oswald motina kalbėjusi Journal American bendradarbiui Considine, kad jis išvedęs Oswaldą iš policijos apsupty namų, iš kurių kritęs šūvis į prezidentą...

Ar miglos nukris?

Galima pritari susirūpinimui R. Drummondo, kad Warreno komisija greičiau savo nagrinėjimo duomenis paskelbtų ir padarytų gaudam galą. Tačiau vargu, ar komisija taip pat galės viską paskelbti. Komisijos pirmni. Warrenas vasario 4 po pirmo pasikalbėjimo su Oswald žmona Marina, išpėjo korespondentus, kad kai kurie Marinos liudijimai "nebus paskelbti, kol esate gyvi". Tai įspėjimas, kad prezidento nužudymas gali likti su paslaptimi, kaip su paslaptimi liko Danijos piliečio Bang-Jenseno nužudymas.

LB TARYBOS rinkimuose šiemet gausiai dalyvavo jaunimas. Nuotr. V. Maželio.

Gegužiukai iš Kremliaus ir stiprybė iš praeities

Gegužės pirmosios proga Lietuvoje valdžios ir spaudos pagrindinis šūkis buvo — "Dovanos gegužiui". Dovanos — tai darbingumo padidėjimas įmonėse, kad pagamintų daugiau pieno, mėsos, sviesto, elektros ir t.t. Pagamintas gėrybes skiria "gegužiui", t.y. valdžiai, kuri eina iš Kremliaus. Kremliaus gegutės sudėjo kiaušinius į Lietuvos paukščių lizdus, ir Maskvos gegužiukus turi išmaitinti Lietuvos paukščiai.

Kas už tai Lietuvos paukščiam, t.y. Lietuvos gyventojam, kurie padidintu darbu gamina ūkinės gėrybes? Šūkiui nieko nesakė apie "dovanas" jam — tam piliečiui, darbo žmogui. Nei apie buto pagerinimą, nei apie reikalingom prekėm aprūpinimą, nei apie geresnį balansą tarp uždarbio ir pragyvenimo išlaidų.

Kolonizuotoje Lietuvoje

Antra gegužės pirmosios minėjimo žymė — Tiesa išvakarių numeryje daugumai savo straipsnių davė ištraukas iš Lietuvos Aido 1939 metų. Ištraukos parinktos tokios, kurios rodo nusiskundimus dėl bėdarbių, dėl nusausinimo lėtos eigos, mūrinės Lietuvos nesumūrinimo, dėl mokyklų nepakankamo skaičiaus, dėl vaikų mirtingumo, dėl senatorijų nuo džiuvos per mažo kiekio. Po tokių ištraukų davė jau po išties straipsnį apie sovietinio režimo laimėjimus tose srityse. Tai savotiška, tik atvirščia romantika, kaip aušrininkų Aušrininkai šaukėis praeities šviesių vaizdų, kad iš jų sau stiprybės semtųsi; sovietinis

režimas šaukiasi į praeities tamsius vaizdus, kad iš jų pasisemtų stiprybės, kitaip sakant, kad praeities tamsianam fone sovietiniai laimėjimai atrodytų šviesesni.

Matyt, tebėra gyvi ir šviesios nepriklausomos Lietuvos vaizdai ir reikia kaip nors juos žmonių atminime pakeisti tamsiais. Vietoj politikos, ar nepriklausomaj Lietuvos būvę daugia kūrbybos ir laimėjimų ar sovietinėje okupacijoje, galvojantis anų lyginių skaitytų jas žiūrės, ką gavo nepriklausoma Lietuva iš carinės Rusijos ir ką ji per 20 savo nepriklausomo gyvenimo padarė iš kitos pusės, ką sovietinis okupacinis režimas paėmė iš nepriklausomos Lietuvos ir kiek taip pat per 20 metų pažangą pastūmėjo.

Galima būtų džiaugtis Lietuvos pažanga, nors ji būtų sukurta ir svetimo režimo, jeigu tos pažangos vaisiais naudotųsi žmonės, kurių darbu tie vaisiai pagaminti. Dėja, net carinė Rusija mažiau eksploatavo Lietuvoje darbo žmones kaip dabar sovietinė Rusija kuri į Lietuvos lizdus sudėjo savo gegužiukus.

Nors ir kokia pažanga daroma Lietuvoje, bet jos vaisiai eina Maskvos naudai. Tada ir yra pagrindinė priežastis, kodėl žmonių uždarbio ir pragyvenimo išlaidų balansas yra blogesnis nei praeities Lietuvoje, kurią dėl to ir stengiasi ištrinti iš atminimo propaganda gegužės pirmosios proga.

Didelė talka rezoliucijom remti

Rochester, N.Y. — "Visi įtakingesni veiklesni ir darbštesni lietuviai, latviai ir estai įjungė į Rezoliucijoms Remti Komiteto Rochesterio skyrių. Iš savo pusės padarysime viską, kad viena iš jau įneštų rezoliucijų būtų pravaista," — kalbėjo Juozas Jurkus, parodęs daug iniciatyvos ir didelio sumanumo, suformuodamas tą vieneta, kuriam šiuo metu ir vadovauja. Kiti vykdomojo komiteto nariai yra: inž. J. Laukaitis — vicepirmininkas; B. Sedlickaitė — sekretorė; inž. E. Vasiliauskas — išdinkas; žurn. H. Žemelis — narys informacijos reikalams. Latviai ir estai turi darbo komitete po vieną vicepirmininką — A. Nidols (latvis) ir A. Pinton (estas).

Didelis skyriaus darbas

Skyrius jau yra išgavęs keletą rezoliucijų; šio skyriaus pastangomis šimtai laišku yra pasiekę Washingtoną. Skyrius parodė daug sumanumo, išjudindamas aplinkiniuose miestuose bei miesteliuose negausias lietuvių bendruomenes, kurių pastangos yra atnešusios gražių rezultatų.

Piniginė parama centrui

Skyriaus nariai yra parėmę rezoliucijų žygį didesnę pinigine sumom. Ypač dosnus šiam reikalui yra kun. kleb.

(nukelta į 4 psl.)

KARDINOLAS FR. SPELLMANAS Vatikano paviljono laiptuose pasaulinėje parodoje New Yorke. Nuotr. V. Maželio.

Kardinolas Spellmanas ir Izraelis

Amerikos sionistų vadovėbės žmonės gegužės 10 skelbė,

kad kardinolas Spellmanas paveikė kai kurias pietų Amerikos vyriausybes, kad jos pasisakytų už Izraelio priėmimą į Jungtines Tautas. Dabar viešai iškėlė tą Spellmano nuopelną Izraelio valstybei.

Už ką ištrėmė?

Sovietuose nemėgstami anekdotai, kurie pasiūpa iš sovietinio gyvenimo. Bet žmonės negali nuo jų susilaikyti, nors partija bei spauda juos ir smerkia. Kaip N.Y. Times rašė, vienas užsienio korespondentas buvo ištrėmtas iš Sovietų taip pat tik už anekdotą pasiūntimą į Vakarų. Būtent:

Kai Stalino kūnas buvo išimtas iš mauzolėjaus ir pakastas prie Kremliaus sienos, vaikas klausė senelės:

— Senelyte, o kas buvo tas Leninas?

— Tai buvo didelis žmogus.

— O Stalinas?

— Na, Stalinas tai būdavo kartais labai blogas žmogus.

— O senelyte, kokis žmogus yra Nikita Sergejevič?

— Apie jį tai sunku dabar ir pasakyti. Kai jis numirs, tada paaiškės.

Švedija pasirošė sutikti Nikitą

Ryšium su numatomu Chruščiovo apsilankymu Švedijoje, yra sudarytas vad. Birželio komitetas, kuriam vadovauja baltiškojo komiteto pirmininkas prof. Birgeris Nermanas. Spaudai jis nurodė, kad komitetas neturi jokių slapty planų, nes laisvajame pasaulyje, priešingai Kremliaus diktatūrai, gali būti reiškiamos visos nuomonės. Komitetui reikia veikti, nes kitaip pasaulio viešoji nuomonė gali su pagrindu abejoti, ar švedų visuomenė nori priešintis komunizmui. Birželio komitetas glaudžiai bendradarbiauja su tremtinių komitetu, kurį sudaro 22 organizacijų atstovai.

Chruščiovo atvykimo proga numatyta:

1. išleisti ypatingą atsišaukimą, kuriam šiuo metu renkami parašai; apie 150 žymių švedų asmenybių jį jau yra pasirašę;

2. visoje Švedijoje birž. 10-

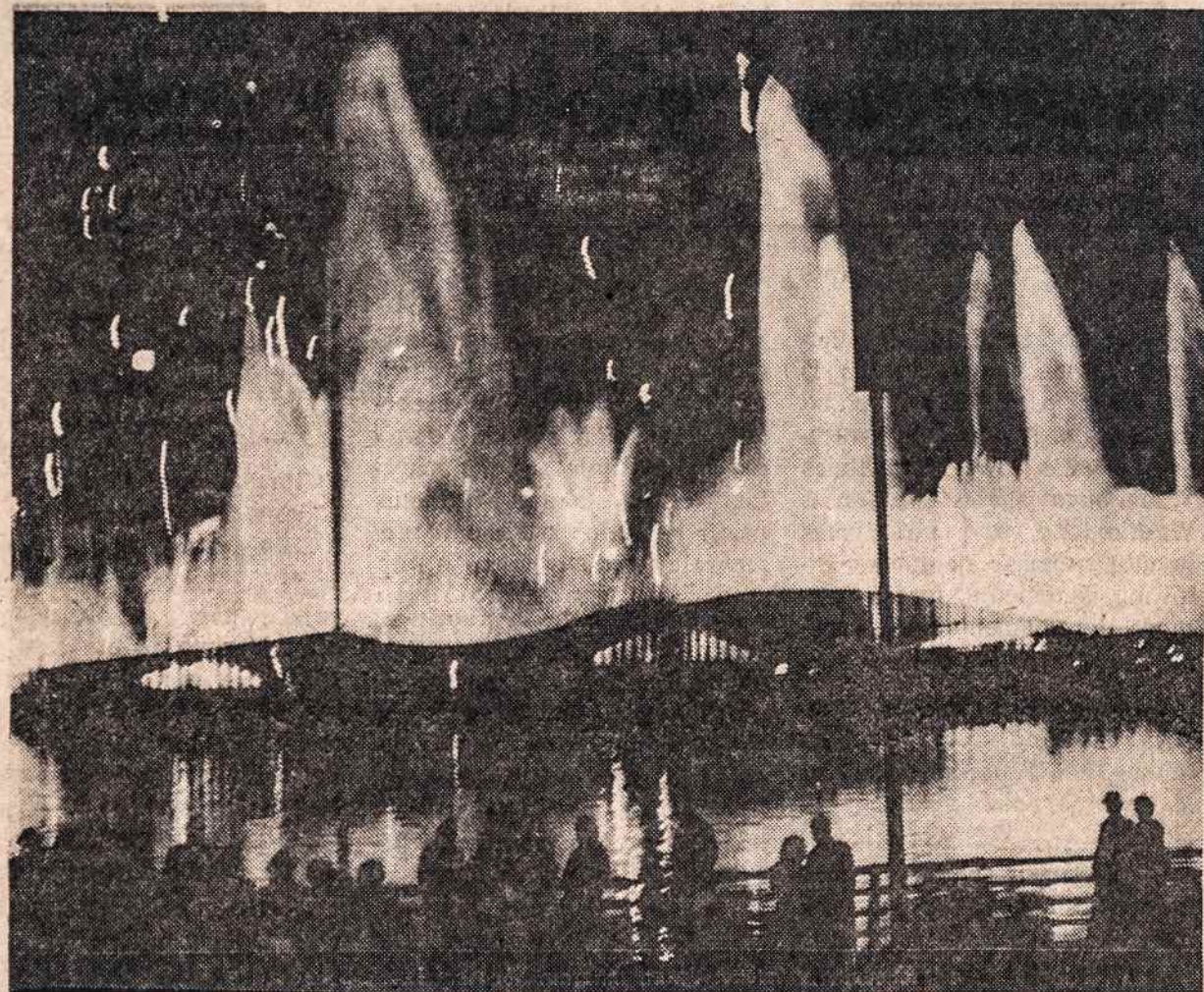
20 praveisti protesto susirinkimus;

3. išleisti plačių tiražu 80-100 puslapių brošiūrą, parašytą švedų, danų ir norvegų autorių, nušviečiant Chruščiovo biografiją, sovietų nusikaltimus Pabaltijo kraštuose, jų politinę ir karinę padėtį ir p. t. turi pasirodyti ir kita brošiūra, kurioje tarp kitų bendradarbiauja ir buv. Danijos užs. r. min. O.B. Kraftas;

4. gedulo minėjimai bus daug su tradicinėmis pamaldomis birželio 14; švedų bažnyčios dvasininkai paprašyti tą dieną savo pamoksluose paminėti žmogaus teises;

5. daryti žygių, kad būtų sujungtos išskirtos šeimos, būtų sumažinti siuntinių muitai, susirašinėjimo ir keliavimo suvaržymai, tikiybino ir tautinio gyvenimo persekiojimas ir kt.

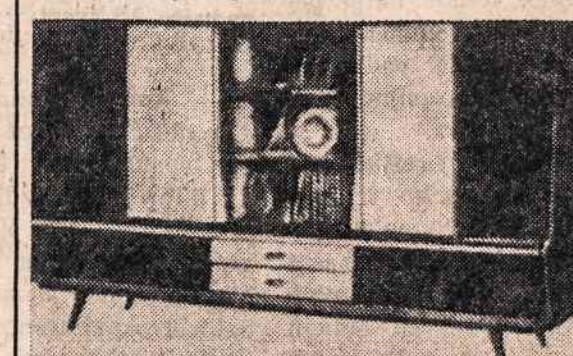
6. aprūpinti medžiaga užsienio laikraštiniukus iš daugelio pasaulio kraštų. (E.)

PAUSAULINĖS parodos fontanai naktį. Nuotr. V. Maželio.

Adolfo SCHRAGERIO

Vienintelis atstovas Amerikoje šiu vokiškų svečių kambario spintų

Turime nuolat mūsų sandėlyje įvairaus dydžio bei įvairaus medžio. Baldas išardomas ir pristatomas į bet kurią JAV-bių vietą.

336 East 86th St., N.Y.C.

Tarp 2-os ir 1-os Avenue • TR 9-0400

Atidaryta kasdien nuo 9 ryto iki 9 val. vakaro Antradieniais ir šeštadieniais 9 iki 6 val. vak.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų, 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumerata kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00

Laikraštį tvarko REDAKCIJNE KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDELIS

Straipnius ir korespondencijas redakcija talso savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Balzamuota agresija

Agresorium dabar gali būti pavadintas kiekvienas, kas tikrai prasitaria apie bolševizmo grėsmę pasaulyje. Esą tokie gėdžia karo, nepaisydami jo bausių pasėkmių. Jie neatšvelgia i Sovietų Rusijos tautikus norus ir pastangas, jos nepakęsdami ir ją šmeiždami. — Ar nėra visai priešingai, ne-gu sovietinė propaganda pliauš-ka.

Sovietų Rusijoje dabar tėra likęs vienas šlovinamas, 'dievas', kai Stalino lavonas buvo pakastas Kremliaus patvory. Raudonos aikštės juodam mau-zoliejuje tebetys balzamuotas Leninas, lankomas ekskursijų ir užsienio turistų. Jo atvaizdai kabo viešose įstaigose ir pri-vačiuose namuose. Jo raštai lai-komi sovietine 'evangelija'. — Kas juose rašoma apie taiką ir koegzistenciją? Ištraukas ima-me iš Lenino raštų rinkinio, išleisto Maskvoje ketvirtąja lai-da (Sčbranija sočinienii, Mosk-va 1949).

'Kapitalizmas ir socializmas taikiai' sugyventi negali; arba vienas arba antras galų gale nugalės; arba sovietinei re-publikai bus atgiedotos laidotū-vės, arba — pasauliniam kapi-talizmui... Kai tik mes būsi-me pakankamai stiprūs kapi-talizmą įveikti, tuojau jį nugrie-bisime už apikaklės' (31-413, 427).

'Mes ne pacifistai. Mes laiko-me nesąmone, kad revoliucinis proletariatas imtų ir susilaiky-tų nuo revoliucinių karų, ku-rie gali rodytis neišvengiami ir reikalingi socializmo interesam (23-360)... Išsivadavimo karų istorija rodo, kad išsilaisvini-

mas greitai ateina, jei tokie ka-rai apima plačiasias mases. Mes sakome: jei tokia istori-jos eiga, tai mums privalu at-sisakyti taikos ir griebtis karo' (27-83).

'Komunistinės partijos pa-grindinys uždavinys... paimti i savo rankas valstybės valdžią ir, būtent, paimti ją proletari-nės diktatūros būdu (31-165)... Diktatūra yra... valdžia, kuri remiasi ne įstatymu ir ne rin-kimais, o tiesiog ginkluotom jėgom, prievarta (25-43 ir 57). Tiktai tada, kai proletariatas nuginkluos buržuaziją, jis ga-lės... išmesti i laują visus ginklus, ir proletariatas, be abe-jų, tai padarys, bet tiktai tada — jokiū būdu ne anksčiau' (23-60).

Lenino šie teigimai, kurių ga-lima būtų iš jo raštų priran-kioti visą aibę, nėra išmesti iš apyvartos. Komunistai tebe-silaiko Lenino direktyvų ir pa-gal jas veikia. Laikomasi ir jo taktikos, kuri pataria, esant reikalui, 'griebtis visokių pink-lių, gudrumo, nelegalumo, nu-tylėjimo, tiesos slėpimo' (31-36), kad tik būtų tikslas pasiek-tas. Jis siektinas ne tiktai 'idė-jiniu tvirtumu', bet ir 'suge-bėjimu eiti i kompromisus, la-viruoti, vingiuoti, susitaikyti ir net atsitraukti, jei tai neišven-giama' (31-75).

Kas dar tiki, kad Sovietų Ru-sija tikrai yra taiki ir nesiren-gia nieko pulti, tas laiko už-merkęs akis, kaip balzamuotas Leninas. Šis sovietinis 'dievas' neprisikels, bet jo idėjos yra gyvos, tiktai gudriai balzamuo-jamos, kad neatrodytų pavojin-gos, kol ateis laikas apakintuo-sius nugriebti už apikaklės.

Amerikos lietuvių turto palikimas giminėm Lietuvoj

Vienos bylos sprendimas ir kas toliau?

Algirdas Budreckis

New Jersey aukštesnio teis-mo apeliacinis skyrius atmetė generalinio konsulo Jono Bud-rio pastangas perimti \$17,000 palikimą konsulato globon. Apeliacinis teismas atmetė Bud-rio argumentą, jog jisai kaip Lietuvos respublikos generalis-nis konsulas, turis išskirtinę teisę globoti nuosavybę, kurią paveldi Lietuvos gyventojai.

Byla kilo iš Juozapo Aleks-andravičiaus palikimo klausim-o. Aleksandravičius numirė prieš 11 metų Hudsono apskri-ty, New Jersey, nepalikdamas testamento. Jo broliai — An-tanas ir Vincas, gyveną oku-puotoje Lietuvoje, "įgaliojo" New Yorko advokatūrą jų inte-resam atstovauti 1959 m. Šita advokatūra paskyrė Jersey Ci-ty "advokatą, Jesse Moskovitz, palikimo globėju.

Gen. konsulas Budrys kon-statavo, kad brolių Aleksandra-vičių parašai, įgaliodami New Yorko firmą jiems atstovauti, buvo Lietuvos neteisėtų ir ne-pripažintų valdininkų prievart-ais išgauti. Jis pabrėžė, jog bro-liai Aleksandravičiai silpnai vartoja rusų kalbą. Jis taip pat abejojo, ar palikimas bus tei-singai išdalintas.

Teismas nutarė, kad konsu-larinė inttervencija dažnai yra efektingiausias būdas apginti kitašalių beneficiarų pagrin-dinēm teisēm. Bet, pridūrė tei-smas, girdi, išsamūs tikrinimai įrodą, jog brolių parašai esą autentiški ir kad tie broliai su-pratę, ką jie pasirašę. Teismas nutarė, kad Budrio įgaliojimas nustojo galios 1959 m. vasarō 19 d., kai broliai Aleksandravi-čiai įgaliojo amerikinę advoka-tūrą jiems atstovauti. Šis spren-dimas patvirtino žemesnės ins-tancijos nuosprendį, jog Mos-kowitz esą palikimo teisėtas globėjas. Tačiau apeliacinis teismas pridūrė, kad "joks pa-li-kimo išdalinimas tiem brcliām Lietuvoje" negalys įvykti be teismo įsakymo ir be New Jer-sey valstybės gynėjo kancelia-rijos leidimo. Teismas pridėjo, kad nors JAV nepripažįsta dabartinės Lietuvos santvarkos; šis reikalas yra akademinis gin-čas šioje byloje.

— Mes nesvarstome... tarp-tautinės politikos klausimų, — apeliacinis teismas pabrėžė,— mes sprendžiame tų paskirų palikuonių privatinės teisės, kurie davė įgaliojimą advoka-tų firmai Amerikoje.

Aleksandravičiaus byla yra tuo svarbi, kad ji sudaro naują Amerikos juridinį precedentą. Ogi angloamerikinė teisė yra pagrįsta teismo sprendimų pre-cedentais. New Jersey sprendi-mas eina prieš ankstyvesnius Nem Yorko, Pensylvanijos ir Illinojaus sprendimus dėl pa-li-kimų žmonėms Lietuvoje. Čia ir yra pavojus. Galima tikėtis, jog Sovietai ir jų pakalikai to-lyliau išnaudote išnaudos pana-šias situacijas, liečiančias Ame-rikos lietuvių palikimus, pri-versdami Lietuvoje gyvenan-čius beneficiarius — palikuo-nis suteikti įgaliojimus jų (t. y. bolševikų) patikėtiniams advokatoms Amerikoje perimti "savo globon" palikimus. Be abejo, tie pinigai netiesioginiu keliu pereis i Sovietų nagus, nebus perduoti teisėtiem pa-li-kuonim.

Kaip užkirsti tokiem bolševi-kų kėslam kelią? Vienas bū-das ateity užtikrinti, kad ilgai-niui giminės Lietuvoje gautų palikimą, o ne Sovietų reži-

vos generalinis konsulas New Yorke Jonas Budrys plačiai ar-gumentuotu raštu kreipėsi i New Jersey aukščiausį teismą, prašydamas aną sprendimą per-svarstyti ir panaikinti, ypatin-gai tą jo dalį, kuri pripažino įgaliojimus, brolių Aleksan-dravičių Lietuvoje tariamai lai-svai ir neverčiami pasirašytus, Sovietų ambasados Washingto-ne parinktiem advokatom New Yorke. Generalinis konsulas sa-vo rašte nurodo, jog iš visos eilės duomenų yra tikrai žino-ma, kad įpėdiniai Lietuvoje ne-turi jokios laisvės pasirinkti savo įgaliojinius Amerikoje sau patinkamus asmenis, ir ne-

gali su jais laisvai susirašinė-ti. Priešingai, jie yra verčiami pasirašyti įgaliojimus vienai advokatų firmai New Yorke, kuri atstovauja Sovietų amba-sadai Washingtono, ir kurią yra parinkus Sovietų Sąjungos teisingumo minsiterijos šaka, vadinama "Injurkolegija".

Iš kitos pusės, aukštesnysis teismas savo sprendime pabrė-žė, kad jis skaitosi su JAV vy-riausybės nusistatymu laikyti Sovietų okupaciją Lietuvoje neteisėta. Tas teismas taip pat nutarė paliktųjų broliams Aleksandravičiams pinigų ne-perduoti Sovietų įstaigų ži-nion, o palikti juos čia, teismo priežiūroje.

REDAKCIJOS PAPILDOMA INFORMACIJA
Redakcija patyrė, kad Lietu-

DVIEJŲ DEMOKRATŲ NAUJOS REZOLIUCIJOS

Kongresmanai Monagan (D. -Conn.) ir Wilson (D.-Calif.) rei-ka-lauja JAV-bių vyriausybės kelti Lietuvos, Latvijos ir Es-tijos bylą Jungtinėse Tautose.

Los Angeles, Calif. — "JAV-

bių vyriausybė turi kelti Pa-baltijo kraštų bylą Jungtinėse Tautose ir padėti atgauti Lie-tuvai, Latvijai ir Estijai lais-vę ir nepriklausomybę", — kalbėjo kongresmanas John S. Monagan (D.-Conn.), inėš-damas naują rezoliuciją tų kraštų laisvinimo reikalų (H. Con. Res. 293). Kongresmano Monagano apygarda apima Wa-terburio miestą ir apylinkes. Prie šios rezoliucijos išrūpi-nimo prisidėjo visa eilė Water-burio miesto lietuvių.

Kongresmanas Monaganas yra Atstovų Rūmų užsienio rei-ka-lų komisijos narys. Toš ko-misijos žinioje yra visos mū-sų rezoliucijos, inėstos Atsto-vų Rūmuose. Maždaug prieš metus kongresmanas J.S. Mo-naganas buvo inėšęs rezoliuci-ją (H. Con. Res. 136), kuria pabaltiečiai nebuvo patenkinti, nes ta rezoliucija buvo kon-statuojamas tik "status quo". Metus laiko vyko susirašinėji-mas, ir jis sutiko inėsti pirmin-tiną pabaltiečiam rezoliuciją.

Waterburio ir viso krašto lietuvių turėtu prisiminti kon-gresmaną Monaganą padėkos laiškuciais, adresuodami: The Honorable John S. Monagan, House Office Building, Wash-ington 25, D.C.

Kalifornija turi porą Wilsonų Atstovų Rūmuose. Kongresma-nas Bob Wilsonas (R.-Calif.) re-zoliuciją inėšė praėjusiais me-tais. Kongresmanas Charles H. Wilson (D.-Calif.) kurio apygar-

da yra Los Angeles mieste, re-zoliuciją (H. Con. Res. 297) i-nešė paprašytas dr. Petro Pa-mataičio.

Kongresmanas Charles .H. Wilsonas pareiškė padarysiąs viską, kad ši rezoliucija būtų pravesta.

Los Angeles lietuviai turėtų prisiminti šį naują kovotoją už Lietuvos laisvę. Laiškai jam adresuotini: The Honorable Charles H. Wilson, House Of-fice Building, Washington 25, D.C.

Tai 52 ir 53 rezoliucija JAV Kongrese Pabaltijo kraštų lais-vinimo reikalui. Iš jų 8 yra i-neštos Senate ir 45 — Atsto-vų Rūmuose.

Rezoliucijų žygio "kritikai", kurių yra tik saujelė, mėgina nuneigti visą šį darbą, teigda-mi, kad rezoliucijos nėra ver-tesnės už eilinius legislatorių pareiškimus. Tai, be abejo, yra nesuipratimas arba sąmo-ningas mėginimas klaidinti mažiau galvojančius žmonės. Šiame Kongrese (88th Cong-ress) šios rūšies rezoliucijų nuo 1963 sausio 9 d. iki 1964 balandžio 30 buvo inėsta tik 297. Kitaip tariant, vienam kongresmanui tenka truputį daugiau negu pusė rezoliuci-jos. Tai rodo, kad legislatoriai taip lengvai nesišvaisto rezoli-ucijomis ir kad tai yra rimtas žingsnis jų darbe. Galime tik-rai didžiulius, kad Atstovų Rū-muose iš 297 'concurrent reso-lutions' Pabaltijo kraštų bylos reikalui yra 45. IT.

KONGRESM. CHARLES WILSON

K. JURGAITIS (ELI)

EGZAMINAI

APYBRAIZA PAGAL SOVIETINIO GYVENIMO FAKTUS

KALNENŲ vidurinėje mo-kykloje buvo brandos egzami-nai. Atėjo ir paskutinis egza-minas — istorijos. Istorijos dėstytojas ir klasės vadovas buvo Vaclovas Laurynas, vie-nas pirmųjų rajone mokytojų komjaunuolių. Mokiniam nebu-vo paslaptis, kad jis smarkiai nūgeria ir dėstomo dalyko per-daug neįmano. Bet visi tai teisi-no bendru apibūdinimu - mokytojas didelis keistuolis. Kiti egzaminų komisijos nariai buvo direktorius, švietimo sky-riaus atstovas ir raikomo pro-pagandos skyriaus vedėjas.

Švietimo skyriaus atstovas nesislapydamas žiovavo ir lau-kė egzaminų galo. Raikomo at-stovas atidžiai klausėsi atsaki-nėjimų ir rankoje laikė pieštū-ką, pasiruošęs užrašyti savo pastabas. Bet, matyt, lindo i galvą kitos mintys, ir jis uoliai buknoju pieštuko galu protar-piais trindavo kakta ar pau-sius, lyg jas stengdamasis nu-vyti. Su kiekvienu patrynimu

likdavo vis naujas ruoželis nuo pieštuko chemikalų.

Laurynas pašaukė paskutinį mokinį Kymantą. Ir švietimo atstovui ir partijos skyriaus vedėjui — visiem palengvėjo. Pagal niekeno nerasytas taisyk-les po to turėjo būti pietūs ir išgerimas svečių ir rajono gar-bei. Tačiau tas paskutinis mo-dikins rodėsi kiek kitoks nei visi, ir švietimo skyriaus atsto-vas juo susidomėjo.

Sviesiaplaukis, melsvos ir ty-lios akys, trapaus sudėjimo. Balsas skambėjo švelniu teno-ru. Kalbėjo aiškiai, trumpais sakiniiais.

Visi trys bilieto klausimai buvo atsakyti be jokio prie-kaišto.

— Papildomų klausimų? — kreipėsi Laurynas i komisijos narius.

— Kuriais metais išėjo "Isk-ros" pirmas numeris? — pa-klausė raikomo atstovas pirmą kartą per visus egzaminus. Ky-mantas atsakė nesvyruodamas

ir dar norėjo aiškinti apie pa-čius 'ikskrininkus', bet raikomo atstovas mostelėjo ranka: — Ladno!

Švietimo skyriaus atstovas prisitraukė ties savim abiturien-tų sąrašą. Ties Kymanto pa-vardė iš visų dalykų stovėjo penketai. Vadinas, labai gerai.

— A, — šyptelėjo švieti-mo skyriaus atstovas, — štai kodėl Laurynas išrinko Kyman-tą iš raidyno eilės: kandidatas i aukso medalį...

Nenorėdamas sugadinti ko-gero nuotaikos, nuo papildo-mo klausimo atsisakė. Bet švie-timo skyriaus atstovas pasiro-dė nesuprato Lauryno taktikos. Laurynas siekė ko kito. Jis pats sumojo duoti papildomą klausimą Kymantui:

— Kaip žiūrėjo i mokslą, ci-vilizaciją Katalikų Bažnyčia?

— Reaikoingai.

— Ar tu pats taip tiki? — tęsė Laurynas.

Kymantas tylėjo. Paskui per-zvelgė visus komisijos narius, ir žvilgsnis ilgiau sustojo prie Lauryno. Akių vokai suvirpėjo. Buvo matyti, kaip rijo susi-tvenkusias seiles.

— Ne! — pasakė ir skubiai pridėjo: — Menas, muzika, ir mokslas buvo visada Bažnyčios vertinami. Mūsų senajį Vil-niaus universitetą ikūrė jėzui-tai. Pirmąjį spausdintą lietu-višką žodį platino jėzuitai. Ba-ranauskas, Maironis, — Ky-

manto balsas virpėjo, — Mac-kevičius... — ir visai nutilo.

Visi tylėjo. Kymantas su aša-romis akyse buvo betesijęs: — Bet juk mano nuomonė nieko bendro neturi su istori-ja... Tamsta, mokytojai...

— Sėsk! — mostelėjo ran-ka mokytojas Laurynas.

Perzvelgė komisijos narius, lyg teisindamasis, lyg pasidi-džiudamas, ir lėtai prie Ky-manto pavardės parašė dveje-tą aukso medalį...

— Komisija eina i mokyto-jų kambarį egzaminų rezulta-tų suderinti, — paskelbė Lau-rynas, — po valandos jie bus išskabinti lentoje.

Bet mokiniai nė nekrutėjo. Buvo tyla. Rodos, girdėjai, kaip išispraudęs i kertę giliai, pasitrukdėdamas alsavo Ky-mantas. Už stalo atsistojęs Laurynas rankom kvietė komi-sijos narius pakilti. Jie irgi sė-dėjo girdėto pokalbio sukrestė. Daugiausia buvo susijaudinęs švietimo skyriaus atstovas Gri-gonis, skubiai planuodamas iš-sisukti ir kaip padėti Kyman-tui, kuris Lauryno buvo pagul-dytas ant menčių.

Tik jėgės i mokytojų kamba-rį, Grigonis kreipėsi i partijos komiteto atstovą rusiškai, nors tas buvo pramokėis lietuviškai, bet visada meiliau sutikdavo tą, kuris i jį kalbėdavo rusi-škai.

— Nikolai Seminovič, kaip

jūs tai vertinat? Aš laikau, kad mokytojas kaltas, o ne mo-kinys...

Grigonis pritilo, laukdamas, kaip reaguos Semionovičius. Bet Semionovičius atrodė visai pasimetęs ir žiūrėjo tylė-damas, ką pasakys toliau Gri-gonis. Laurynas susižvalgė su direktorium.

— Už mokinio žinias rašy-tinas jam pažymys, bet už jo pasaulėžiūrą, drauge Laurynai, — mokytojui. Šiuo atveju kaip klasės vadovui — jums.

— Imenno, — pakėlęs pir-štą ir linktelėjęs galva, dabar jau susigriebė ir Semionovičius.

Pajutęs, kad juo paleistas kozyris pritrėnkė visus, Gri-gonis ėmėsi kalbėti apie parti-jos 20-tojo suvažiavimo iškel-tus uždavinius tarybiniam mo-kytojams ir pabaigė apie reiki-mą sustiprinti ateistinį švie-timą. Susigriebęs, kad gali su-kelti per daug triukšmo ir ka-žin kaip dar pats bus viršinin-kų įvertintas, Grigonis nuleido toną. Dar vis lyg bardamas Lauryną, kuris protarpiais nu-sišluostydavo prakaitą, Gri-gonis aprimusiu balsu pasiūlė:

— Dėl tokio atsitikimo gėda būtų visam rajonui. Dėl to ar ne geriausia jo viešumon ne-kelti, o Kymantą jis pats dar pabandyti įtikinti ir subarti, kad bet kuriuo atveju negali-ma kelti mokykloje demagogi-jos. Tačiau Kymanto negalima

būsią rekomenduoti aukso me-daliui...

Po šios kalbos Laurynas pa-štelbimai atsiduso, lyg jam bū-tų palengvėję, ir nuėjo pa-šaukti Kymanto, o Semionovi-čius žiūrėjo i Grigoni gėrėda-masis, lyg akim norėdamas tarti: matai, koks tu protin-gas; taip sumaniai išėjai iš keb-lios padėties...

Tarpdury susijaudinęs pasi-rodė Kymantas.

— Įeikite, — tarė Grigonis, ir parodė ranką sėstis i kėdę.

Pats susigriebė, kad tai bus padaręs iš įpratimo. Tada jau įprastu tarnybiniu tonu pradė-jo:

— Jūs savo elgesiu šiandien nemaloniai nuteikėte savo dė-tytoją ir mus iš rajono. Jūsų asmeninis išitikinimas mums visai nerūpi. Mes norime patik-rinti, kiek jūs pažįstate istori-nius faktus...

Ir čia ėmė išskaitinėti, kaip Bažnyčia susidororo su Galilė-jum, Koperninku, Bruno ir taip toliau. Dar Grigoniui aiškinant Kymantas pamažu rimo. Jis, matyt, išskaitė Grigonio akyse ar tone sau palankumą. Dabar jautėsi ne tiek sukrestas, net ir kiek išdidus.

Baigdamas savo "pamokslė-lij", Grigonis pasijuto, lyg kal-bas ne tai, kas reikia; priešo prie Kymanto, ištiesė ranką, pats krūptelėjo, bet buvo jau per vėlu ją atitraukti. Dar

SPAUDA IR UZSIENIO POLI-TIKA

Valstybės sekr. pad. viešie-siem reikalam Manning gegu-žės 5 Bostone advokatom bei laikraštinkam aiškino, kad departamento darbas susilau-kia kliūčių iš laisvosios spau-dos. Minėjo, kaip vienas kraš-tis paskelbė valstybės departa-mento projektą nusiginklavi-mo konferencijai ir padėjo So-vietų delegatam iš anksto už-bėgti tam projektui už akių.

— New Yorko episkopaly- konvencija gegužės 12 pasisa-kė prieš maldą mokykloje ir prieš papildą konstitucijai.

— Clarence Cannon, 85 me-tų, seniausias kongresmanas, gegužės 12 mirė.

drašiau atkišo, stipriai paspau-dė ir, norėdamas istoriją greičiau baigti, pasakė sveikinąs kaip geriausiai išlaikiusį egza-minus.

— Linkiu daug sėkmės gy-venime — tarė išeinančiam Kymantui jau duryse.

Grigonis pats pyktelėjo ant savęs. Jis taip atsargiai ir tak-tingai lig šiol mokėdavo pasi-elgti, o dabar jam rodės pada-ręs netaktą prieš savo kolegas mokytojus. Jis dabar nesura-dao, kaip nukreipti kalbą i nau-jo temas ir pasiūlė Semiono-vičiui važiuoti namo.

(Bus daugiau)

J. Kačinsko naujas simfoninis kūrinys

Massachusetts Technologijos Instituto Kresgės auditorijoje, Cambridge, gegužės 9 įvyko antrasis iš trijų koncertų, paskelbtų vardu "A Spring Festival of Music at M.I.T.". Koncertas buvo skirtas nūdienei ir Sekspyro įkvėptai muzikai. Jis patraukė lietuvių dėmesį dviem atžvilgiais: viena, M.I.T. specialiai užsakė veikalą pas lietuvių kompozitorių — Jeronim Kačinską; antra, tam veikalui reikalingas vargonų solistas buvo atkvieštas iš Rochesterio vargonų virtuozas Zenonas Nemeika.

Koncerto programa buvo įvairi, įdomi, ir skoninga. Ją sudarė Anthony Holborne (1602 m.) "English Ayres and Dances", viso penki vienetai, kuriuos atliko M.I.T. varinių pučiamųjų ansamblis, vadovaujamas Willis Traphagan. Po to sekė "An Elizabethan Suite", penkių dalių, John Barbirolli (g. 1899) pritaikyta styginiams ir keturioms valtornoms; Dvoržako uvertiūra "Otello", kurią atliko M.I.T. simfoninis orkestras. Abu šiuos veikalus dirigavo John Corley. Po pertraukos jis dirigavo Jeronimo Kačinsko naujam kūriniai — "transcendentinės išraiškos", parašytos koncertiniam pučiamajam orkestrui su vargonais solo.

Programos įvairumas lietuviams ne tik stiliumi, bet ir išpildomumu sūstus. Grupė varinių pučiamųjų savo sodriu minkštu sąskambiu atrodė kaip choras. Viduramžinė nuotaika padvelkė iš Elizabetinės suitos, atliktos styginių grupės, pen-

IZIDORIUS VASYLIŪNAS

Somerville, Mass.

toje dalyje, John Bull "Kara-liškoje medžioklėje", papildyti padvigubintomis valtornomis. Gal kiek silpnokai nuskambėjo Dvoržako "Otello", reikalaujant didesnės styginių precizijos. Mūsų dėmesys koncentravosi prie paskutinio programos numerio. Prie jo ir sustosime ilgiau.

Po pertraukos sceną užpildė koncertinis pučiamasis orkestras retai matytu gausumu; atrodė, kad kiekvienas instrumentas buvo ne tik dvigubinamas, bet gal ir trigubinamas. Pučiamųjų orkestrų kultūra savo esme nepasizymi aukštu lygiu. Tai praktiškoji muzika, pirmoje eilėje parodo maršam, šokiam didelėse salėse, parkuose plačioje erdvėje, kur reikia didelio triukšmo, masės garsų. Paskutiniu metu pučiamųjų orkestrai pradėjo pretenduoti į koncertines programas, dažniausiai duodami populiariųjų veikalų aranžuotes, ir tai ne vien uvertiūras, bet net iki simfonijų imtinai. Tokių orkestrų intonacija, visada abejotino švarumo, išsilygina tik plačiose oro erdvėse dėl natūralių akustinių reiškinų, už tai iš arti klausant — nors ausis užkimšk. Su tokiais nusiteikimu ne vienam galėjo kilti abejonių, kas čia gero galėtų išeiti iš laukiamo naujo veikalų.

Pasirodo, esama išimčių. Išimtis yra M.I.T. koncertinis pučiamasis orkestras, kurio iš-

trumentalistai yra taip gerai išlavinti, kaip ir simfoninio orkestro. Bet dar didesnė išimtį sudarė pats naujasis veikalas. Tai ne aranžuota uvertiūra ar simfonija, kur vietoj įprastų spalvų išgirsti visai skirtingas, esmei neatitinkančias instrumentų kombinacijas. Tai tikras simfoninis veikalas, kuriame apsieita be styginių grupės. Kas įdomiausiai, veikalas klausant jų net nepasigendama. Aš manau, tai istorinis veikalas, kuris padarys revoliuciją pučiamųjų koncertinių orkestrų repertuare.

Šio išpūdzio atsiektą grynai instrumentacijos dėka. Jeronimas Kačinskas gal ir pats tuo netiki, bet šiame veikalė jis išreiškė ne eilinę instrumentalinę nuovoką. Jis parinko nepaprastai skoningai instrumentines spalvas, parinko jas sakingai, logiškai. Jis davė pasireikšti paskiriami instrumentams solo kadenciniu būdu, išskeldamas daugiau medinius pučiamus — fleitas obojus, klarinetus. Tos solo vietos praskambėdavo laisvai, virtuoziskai.

Turtinga mušamųjų grupė savo keliu įnešdavo daug skoningo spalvingumo. Styginių nebuvimą atrodo, bus užpildę var-

gonai, kurie, didelio meistro valdomi, įnešdavo daug minkštų spalvų. Zenonas Nemeika dar Kauno laikų koncertuose pasižymėjo impresionistiniu spalvingumu, savo veikalams parinkdamas tokių registru, kurie atitinka veikalų stiliui. Jo parinkti registrai ir šiame veikalė rodė jo aukštą kultūrinę šioje srityje.

Vargonai derinasi prie viso veikalė visumos. Pravartu dar pastebėti, kad veikalė klausant neatrodė, jog kompozitorius norėjo parašyti veikalą vargonam su orkestru. Tiesa, vargonai čia turi kiek didesnį vaidmenį, negu kiti soliniai instrumentai, tačiau jie yra palenkti veikalė visumai, yra nedaloma jo dalis, labai reikšminga spalva.

Dėl veikalė išpildymo reikia skirti nuopelną dirigentui ponui John Corley. Jis taip preciziškai visą kūrinį išstudijavo ir pavadė jį su tokiu tvirtu įsitikinimu, kad tikrai nustebino. Ir, gal būt, dėl jo ramaus ir tvirto, valingo dirigavimo veikalė įgavo tokį ryškų veidą.

Pabaigai norisi pasveikinti kompozitorių Jeronim Kačinską su jo veikalė nepaprastu pasisekimu ir palinkėti ateičiai dar daug panašių veikalų sukurti.

LINDEN, N. J. — A. L. R. K. Moterų Sąjungos 53 kuopa gegužės 17 iškilminga vakariene atžymėjo 45 metų sukaktį.

VAIKŲ PIEŠINIŲ PARODA PUTNAME

Eglutės šventės metu, birželio 7 Putname, Conn., įvyks vaikų piešinių parodėlė. Tai pirmas toks bandymas.

Įpratome, kad vaikai žaidžia, vaikai kalba, vaikai skaito bei deklamuoja, jie vaidina ir dainuoja; tokius juos matome kasdien, tokius juos mielai priimame savo organizuotame gyvenime. Bet vaikai dar ir piešia. Norime ir šį jų išsireiškimo būdą ugdyti, jų darbus stebėti ir juos skatinti tuo užsiimti.

Kai vaikams lietuviškai rašyti dažnai sunkoka, tai daugeliui jų ką nors nupiešti žymiai lengviau.

Teks džiaugtis, kai paaiškės, kad turime mažųjų talentų, galinčių tobuliau piešti. Bet dar labiau norėtume džiaugtis, kad kuo daugiausia vaikų bandytų piešti, braižyti, dažyti, iliustruoti, lietuvišką meno raštą atkurti ir t.t.

Kai šventės programoje reikia pačiam būti, tai parodėlėje pačiam būti neprivaloma; svarbiausia — nusiųsti piešinius iš anksto: jie parodėlėje bylos apie jų jaunus kūrėjus. Taigi, parodėlės piešiniai gali būti atsiųsti ir net iš labai toli.

Ką siųsti? Visi piešiniai gali būti įdomūs. Labai norima pabrėžti vaikų piešimo meną lietuviškuoju požiūriu, todėl parodėlėje norima kokią lietuvišką temą (pvz., pasakos iliustraciją) taikyti motyvų. Lietuvos gamtos vaizdžius ir t.t. ryškesnius piešinius net premijuoti. Taigi, turėsiu kūrėnėliai įeiti lyg į švotišką konkursėlį. Jaunesniems kūrėjams premijėlės bus įteiktos parodėlėje uždarius.

Kaip siųsti piešinius? Siunčiant paštu, įpakavus, kad piešiniai nesulaužytų, nesusitrintų ar nesuplyštų.

Siųsti gali kiekvienas tiesiog adresu: Eglutė, RFD 2, Putnam, Conn.

Jei kur išėina, gali būti pa-siųsti ir kelių vaikų piešinius kartu.

Iš artimesniųjų vietovių ypač, iš kur daugiau būtų piešinių, gal kas galėtų surinkti visus tiesiog atvežti į Putnam. Būtų paprasčiau.

Prie kiekvieno piešinio turi būti parašyta piešėjo: 1) vardas ir pavardė, 2) amžius (iki metų) ir 3) vietovė (bei adresas).

Kiti įrašai, pvz., piešinio pavadinimas ar p., paliekami siuntėjo nuožiūrai: gerai, jei bus parašys.

Skatinti vaikus parodėlėje dalyvauti

Parodėlė nebus dailininkų kūrinii paroda, bet bus vaikų piešinių parodėlė; todėl kiekvienas vaikas gali dalyvauti. Kiekvieno piešinėlis ar piešiniai gali būti nusiųsti į tą parodėlę.

Piešėjų amžius taip pat neturi bojamas. Vaikų piešimą imkime kaip auklėjimo reikalą; skatinkime vaikus tokia gera priemone naudotis ir rūpinkimės, kad šioje parodėlėje tikrai dalyvautų.

A. Saulaitis

Didelė talka

(atkelta iš 2 psl.)

F. Valukevičius. Alto skrydis iki šiol jau yra skyręs 200 dol. (50 dol. dar vis nepersiumėjęs). Alto centras Chicagoje; aplinkė yra skyrusi 50 dol. Didesnė sumom yra parėmė: Stankus, J. Jurkus, A. Janys, P. Norkelėnas ir kit.

Rochesterio ir apylinkėse tiektuviai visais rezoliucijų reikais kviečiami kreiptis J. Jurkų, 76 Delamaine Drive, Rochester, 21, New York.

KUN. T. ŽIURAIČIO, O.P. SUKAKTIS

Gegužės 31 šv. Jurgio tiektuvių parapijoje bus švenčiama tėvo dr. T. Žiuraičio, O.P. 50 metų kunigystės sukaktis. Šventė biliaria riša artima pažintis su vietos klebonu kun. Pr. Valukevičiumi. Šventei ruošti yra sudarytas komitetas iš įvairių organizacijų atstovų bei atstovų asmenų. Padėkos mišias įvyks biliatas aukos 11 val. šv. Jurgio lietuvių bažnyčioje. Vakariene 6 val. parapijos salėje bus pagerbtuvės ir meninė programa. Į šventę pakviesti jubiliejaus kolonijū.

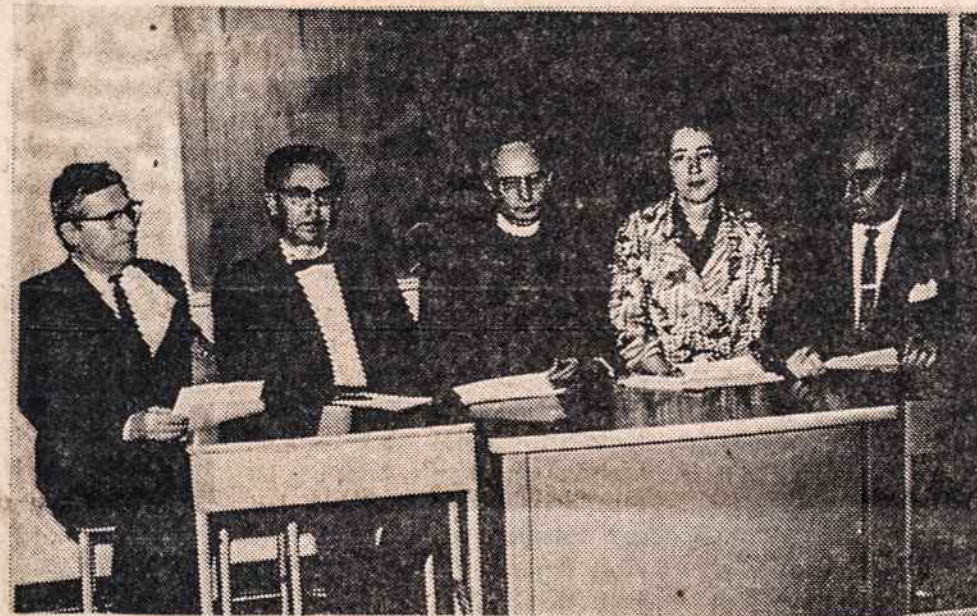
Lietuviai Maryland un-to šventėje

Marylando universiteto tarptautinio klubo 17-ta metinė Fiesta, suruošta universiteto armory salėje gegužės 9, praėjo su dideliu pasisekimu. Dalyvavo apie 600 įvairių tautų studentai, studijuoją šiame valstybiniame universitete.

Fiestos programos vedėja buvo stud. Birutė Saldukaitė. Programoje dalyvavo įvairių tautų šokėjų grupės. Baltimorės šokėjų grupė, susidėjusi iš Nijolės Dulytės, Jūratės Mažeikaitės, Laimos Saldukaitės, Vėjūnės Svotelytės, Romo Kalinausko, Eimučio Radžiaus, Vito Seškūno ir Arūno Vaškio, pašoko Grandinėle ir Jonkelį. Akordeonu grojo J. Vaitkus pavaduodamas E. Silgalį, išvykusį tolimesniem studijom į Clevelandą.

Be to, buvo sušokta ukrainietiškas kazokas, korejiečių vėduoklių šokis, Izraelio keltautiniai šokiai, armėnų šokis ir Tailando alfabeto šokis. Pasilinksminimo šokiams grojo italų orkestras.

Salė buvo išpušta įvairiom tautom būdingais eksponatais, išdėliotas ant stalų, kurių buvo apie 30. Lietuvių stalas buvo papuoštas B. ir L. Saldukaičių rūpesčiu, padedant S. Mažeikaitei. Vyravo V. Kulpavičiaus iš N.Y. medžio drožiniai: Vytis, Geležinis Vilkas, kryžėliai, Aušros Vartų koplytelė, vėliavėlės, Gedimino pilis. Be to, gulėjo Baltijos gintaras, Ign. Končiaus knyga "Medžio drožiniai", Lietuvos vaizdų albumai, žurnalas "Lituanus" mergaičių darbeliai ir kiti dalykėliai. (W)

CHICAGO, ILL., Liet. žurnalistų Sąjungos centro valdyba posėdžio metu. Iš k. į d. Pr. Šulas, A. Gintneris, kun. V. Bagdonavičius, Z. Juškevičienė, J. Bertulis, trūksta Vyt. Kasniūno. Nuotr. Z. Degučio.

NESAMAM DIEVUI ŠPYGĄ

Kova prieš Dievą Lietuvoje. Tūkia antrašte pavadinta 93 psl. knygelė, kuri vaizduoja visus vargus mūsų brolių bei seserų, kurie tiki Dievą. Autorius plačiai panaudojo mūsų spaudą ir rėmėsi bolševikų leidiniais (Tiesa, Svyturys, Tarybinis Mokytojas, Komunistas ir k.). Nagrinėjami tokie klausimai: Komunizmo santykis su religija; Komunistų kovos su religija taitika; Katalikų Bažnyčia laisvoje Lietuvoje; Lietuvos Bažnyčios padėtis sovietinėje okupacijoje; Antroji sovietų okupacija, Karo ir pokario metas, Atoslūgio laikotarpis, Griežtos kovos periodas; Ateistinė propaganda, Ateistinė spauda, Ateistinės kovos ypatingieji taikiniai, Dabartinė Lietuvos katalikų būklė. Skyreliai pailiustruoti nužudytų žymių asmenų bei šiaip įsidėmėtinų vietovių nuotraukomis.

Daug bažnyčių ir koplyčių uždarytos. Viekančios šiuo metu, kai pakilo pinigų kursas, taip pat turės užsidaryti, jei nepajėgs užsimokėti išpustų mokesčių.

Knygelė parašyta lengvu ir patraukliu stiliumi. Dr. J. Savasis su nagrinėjamu klausimu gerai susipažinęs, jį išstudijavęs.

Beskaitydamas pajunti, kad bolševikams kova su religija vis dėlto sunkiai duodasi. Nepagalbsti nė "Civilinės tradicijos", nė "Naujų tradicijų įvedimo tarybos", nė didžiulės masės agitatorių. Visa tai primena bedievybės skelbėją, kuris dėstė, kad Dievo nėra:

Antireliginės propagandos agitatoriaus savo paskaitoje įrodinėjo, kad Dievo nėra. Sumtvirtinti išpūdziai, visiem klausytojam įsakė pakelti ranką ir

parodyti tam nesamam Dievui 'špygą'. Prieky sėdėjęs Movšė Alperovičius šypsojosi ir rankos nekėlė.

— Movšė Alperovič, ar jūs tikintis? — nustebeš klausia propagandistas.

— Ne! Aš abejojantis, — atsako Movšė. — Kam rodyti špygą, jeigu tvirtinate, kad Dievo nėra? Bet jeigu yra, kaip tada bus?

Tokios nuotaikos yra ir Lietuvoje. Buvo laikas, kada varė į cerkvę arba liepė kalbėti malda rusiškai. Mūsų žmonės tam pasipriešino. Priešinasi pagal igales ir šiandien.

(Dr. J. Savasis, KOVA PRIEŠ DIEVĄ LIETUVOJE. Išleista prel. Pr. Juro lėšomis, 93 psl., Putnam, Conn. 1963).

VILNIEČIŲ SUVAZIAVIMAS

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos III visuotinis suvažiavimas šaukiamas Detroito gegužės 30. Gausūs skyrių atsiliepimai iš JAV ir Kanados rodo, kad suvažiavimas turėtų būti gana gausus ir reikšmingas. Bus svarstomi Vilniaus krašto aktualiieji klausimai ir sąjungos organizaciniai reikalai. Vakare numatyta meninė programa, kurioje giedos šv. Antano lietuvių parapijos choras, vadovaujamas muz. Alberto Mateikos. Suvažiavimas prasidės 9 val. ryto Detroito lietuvių namuose (3009 Tilman Street). Smulkesnių informacijų teirautis pirmininko Kazio Veikūčio (8685 Bessemore St., Detroit, Mich. 48213, tel. WA 4-6469).

Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserų Rėmėjų

ŠVENTĖ

Putnam, Connecticut

1964 gegužės 24 d., sekmadienį

Šventės programa:

11:00 val. Sv. Mišios — aukos prel. P. M. Juras; pamokslą sakys kun. dr. P. Celiešius

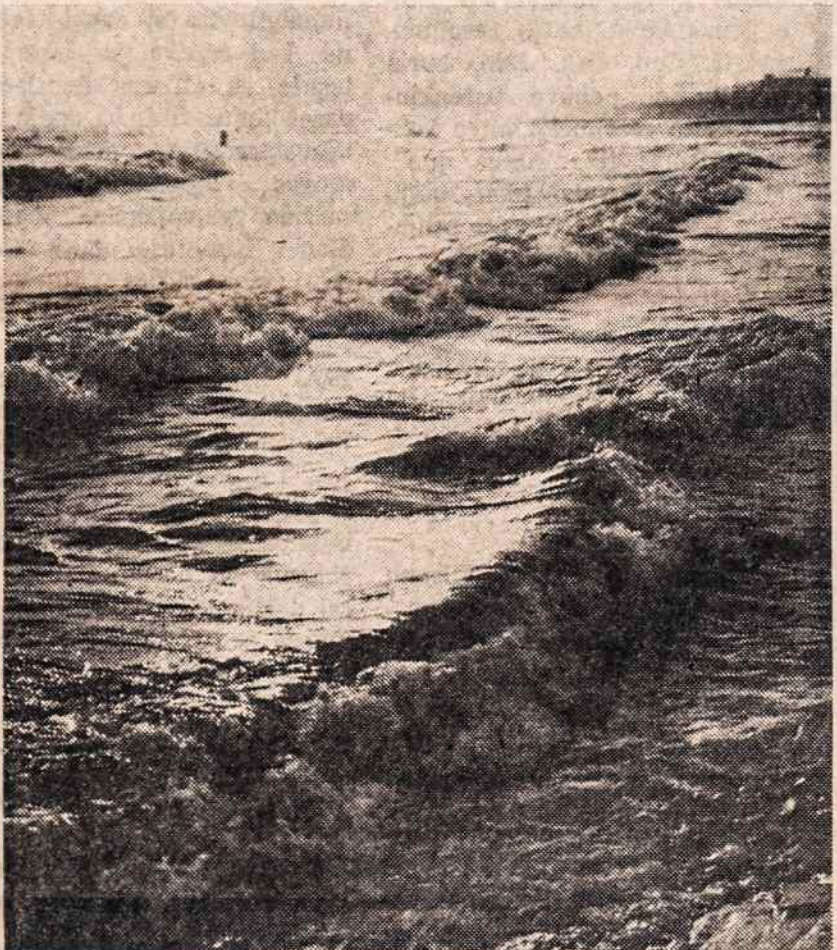
12:00 val. Pietūs

1:30 val. Posėdis ir meninė programa: vaizdelis "Ižadų išvakarėse"

5:00 val. Palaiminimas

6:00 val. Vakarienė.

Kaip kiekvienas geras veiksmas įprasmina žmogaus gyvenimo tikslą, taip lygiai kiekvienas suvažiavimas bei sambūris palengvina įgyvendinti net sunkius uždavinius — Nuoširdžiai kviečiame visus atvykti!

Noutr. R. Kisieliaus

Bangos

Sidabrinės jūros bangos,
Kaip žalčiai per smėlį rangos...
Vėjas groja joms kazoką,
O jos verčias, žaidžia, šoka.

Visad linksmos, visad greitos
Apie kojas sukas raitos.
Gaudo vėją, siaučia, nirsta,
Kol krantų uolų numirsta...

ROMUALDAS KISIELIUS

Akademijos nauji židiniai

Artėjant Lietuvos Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimui, kuris įvyks Fordhamo universitete rugsėjo 5-7 d., pagyvėjo ir pačios akademijos veikla. Centro valdyba veda gyvą susirašinėjamą su nariais, sekcijų pirmininkais ir židinių vadovybėmis būsimojo suvažiavimo reikalais. Suvažiavimo ruošimo komitetas rūpestingai atlieka parengiamuosius darbus. New Yorko židinio pirmininkas Tėv. prof. dr. Vl. Jeskevičius, S.J., ir sekretorius

prof. dr. A. Vasys lankėsi Chicagoje ir su Chicagos židinio vadovybe aptarė suvažiavimo reikalus, pakvietė vysk. V. Brizgį atlaikyti pamaldas suvažiavimo metu, rugsėjo 6. Prel. J. Balkūnas atsidėjęs rūpinasi sutelkti suvažiavimui reikalingų lėšų. Komiteto posėdy balandžio 30 sudarytos atitinkamos suvažiavimo reikalams tvarkyti komisijos irgi pradėjo savo darbą. Visais suvažiavimo reikalais vietoje rūpinasi suvažiavimo ruošimo komitetas, kuriam vadovauja pirmininkas prof. dr. Vl. Jeskevičius, S. J.

Iš Europos į LKMA suvažiavimą New Yorke ruošiasi atvykti akademijos pirmininkas prof. dr. A. Liūma, S.J., kuris suvažiavimo metu vadovaus teologijos sekcijai ir joje skaitys paskaitą: "Gyvoji dvasia ir medžiaga". Taip pat vyks į suvažiavimą ir akademijos centro valdybos reikalų vedėjas kunigas R. Krasauskas, kuris istorijos mokslų sekcijoje skaitys paskaitą: "Veiksniai nulėmę katalikybės atgimimą Lietuvoje XVII amžiaus pirmoje pusėje". Iš kitų LKMA centro valdybos narių suvažiavime

dalyvaus prel. dr. V. Balčiūnas, kuris nuo praėjusios vasaros lanko JAV lietuvių kolonijas. Iš Romos dar atvyks kun. dr. P. Brazys, M.I.C., marijonų vicegenerolas, ir kun. dr. J. Vaišnora, M.I.C., tos pačios vienuolijos generalinis prokurorius. Laukiama svečių iš Kanados ir kitur.

LKMA aktualumas reiškiasi naujų narių įstojimu ir naujų židinių įsisteigimu. Centro valdyba balandžio 17 posėdy priėmė 32 naujus narius. Be jau veikiančių Chicagos ir New Yorko židinių, pernai rudenį įsisteigė Naujosios Anglijos židiny, kuriam pirmininkauja prof. dr. J. Navickas. Šių metų vasario 9 įsteigtas židiny Detroito, kurio pirmininku išrinktas prof. dr. J. Pikūnas. Centro valdyba balandžio 17 savo posėdyje patvirtino židinio įsteigimą ir jo vadovybę. Kun. dr. F. Juzevičiaus iniciatyva padaryti žygiai įsteigti akademijos židinių Montrealy, Kanadoje. Tai bus penktas LKMA židiny. Dabar akademija turi 171 narį, iš kurių yra 3 garbės nariai ir 12 narių mokslininkų.

V. G.

N. Anglijos Lietuvos vyčių suvažiavimas

Ansonia, Conn. — Balandžio 26 įvyko Naujosios Anglijos apskričio pusmetinis suvažiavimas. Globojo šv. Antano parapijos klebonas kun. J. Vilčiauskas ir vietos 135 vyčių kuopa. Iškilmingos mišios buvo 10:30 v. ryte. Posėdžių pertraukos metu 3:30 buvo šventoji valanda. Bendri pietūs buvo Paradise Inn patalpose.

Posėdžiai pradėti 2:30 parapijos salėje. Seimą nuoširdžiai pasveikino bei įdomias kalbas pasakė: dvasios vadas kun. J. Vilčiauskas, Ansonijos miesto majoras Joseph A. Doyle, Circuit Court teisėjas Joseph Chernauskas, vyčių kuopos pirmininkė Lilian Norvid. Kalbose pabrėžta, kad turime būti gerais lietuviais.

Centro valdybos spaudos sekcijos narė Marcelė Andrikytė pranešė apie Alto organizuojamą Lietuvos kongresą Washingtone birželio 26, 27 ir 28 d.d. R. Boris (Detroit), M. Činikienė (Pittsburgh) ir M. Andrikytė (Waterbury) yra Amerikos Lietuvos Tarybos nariai, atstovauja Lietuvos vyčių organizacijai.

Suvažiavime atstovauta 8 vyčių kuopom, buvo viso 34 atstovai, 22 svečiai. Seimui sumaniai vadovavo apygardos pirmininkas Benediktas Coach (Westfield, Mass.), sekretoriaus Barbara Mažeika (Worcester) ir Marija Minkus (Westfield). Maršalas buvo Leonas Barauskas (Ansonia) ir centro ritualo komisijos narys Edvardas Daniels (Worcester). Dalyvavo ir centro finansų sekretorius

(nukelta į 7 psl.)

ATNAUJINTA MOKYKLOS SALĖ

Brockton, Mass. — Šv. Kazimiero lietuvių parapija, pastatiusi naują erdvę bažnyčia, kleboniją ir vienuolyną seserim mokytojom, tebeturi dar senų laikų medinę mokyklą. Vėlinės p. pr. Strakauskas, m. r. prieš pusantros metų, to paskutinio pastato nebesuspėję pastatyti. Mokykla buvo tiksliai pertvarkyta: klasių kambariai įrengti viršuje, kur buvo sena parapijos salė, o apačioje liko didelė apšviurusi patalpa. Kai gegužės 10 žmonės užėdavo rinkti LB Tarybos, tos patalpos jau nebegalėjo atpažinti: ji pagrindinai pertvarkyta ir atnaujinta.

Remonto darbam vadovavo vikaras kun. Antanas Kneizys. Jisai beveik pusę metų dirbo su savanoriais vyrais: V. Ivaškevičium, A. Tamošiūnu, A. ir P. Bukantais, R. Diliu, K. Prielgausku, J. Juškaičiu, V. Markeiloniu, R. Genholdu, F. ir F. Carletonais, R. Pigeonu, P. Bizinausku, R. Schaubu. Padarytos naujos pertvaros, sienos iš-

muštos ažuolo faniera, sudėtos naujos lubos ir šviesos, įrengta rūbinė, kambarėlis kino aparatui, parūpinti nauji stalai, kėdės. Remontas vertinamas apie 10,000 dol. Dabar salė atrodo labai jaukiai. Tinka nedideliam pobūviui, susirinkimam, posėdžiam. Didesniems susibūrimams yra antroji salė po bažnyčia.

Naujos salės pašventinimas atliktas gegužės 3. Šventino parapijos klebonas kun. F. Norbutas. Gausiai susirinkę žmonės sugiedodavo Marija, Marija. Kun. Jonas Svagždis, buvęs šios parapijos ilgametis klebonas, šia proga prisiminė, kaip vienam pobūvyje atsilankęs a. r. prelatas išsireiškė, kad imigrantai (italai, lenkai, lietuviai ir k.) imasi nereikalingo triūso, steigdami savo parapijas, vienuolynus, mokyklas. Vienas iš svečių atsiliepė: "Prelate, ir mes be reikalo triūsiam valgydami, nes vistiek visi mirsime". Tam svečiui žmonės šūkerėjo lietuviškąjį "Valio." Reikia ir dabar sakyti "Valio!" tiem, kas dar rūpinasi lietuviškus židinius palaikyti.

GRIAUNAMA BUVUSI LIETUVIŲ BAŽNYČIA

Detroit, Mich. — Gauta liūdina žinia, kad šv. Jurgio lietuvių bažnyčia bus šią vasarą nugriauta, nes kur ji stovi, miestas ves kelią.

Sv. Jurgio bažnyčia buvo pirmoji lietuvių statyta Detroito. Parapiją 1907 įkūrė kun. Kazimieras Valaitis. Mūrinę bažnyčią pastatė kun. Kazimieras Skripkus. Apie 28 metus klebonavo kun. Juozapas Čižauskas.

Prieš 15 metų lietuviai apleido šią bažnyčią, pasistatydinę naują — Dievo Apvaizdos. Senąją bažnyčią Detroito, vyskupas perleido vienuoliam juozapiečiam, kurie rūpinasi negrūmijom.

Dabar esančios Detroito trys lietuvių parapijos — Dievo Apvaizdos, šv. Antano ir šv. Petro — gegužės 24, sek-

madienį, 3 val. popiet rengia pamaldas šv. Jurgio bažnyčioje. Norima atsiveikinti su pirmąja lietuvių bažnyčia, kurioje daug senesnių lietuvių buvo krikštyti, sutuokti, sutvirtinti, lankė parapijos mokyklą. Pamaldų metų giedos visų trijų parapijų chorai.

Sv. Jurgio bažnyčia yra linkę arkivyskupas Jurgis Matulaitis, vysk. Pranciškus Bučys, muzikas Juozas Naujalis iš Lietuvos ir k.

Trijų parapijų klebonai — kun. Mykolas Kundrotas (Dievo Apvaizdos), kun. J. Stanevičius (šv. Antano) ir kun. Viktoras Krisčiūnevičius (šv. Petro) — kviečia visus dalyvauti paskutinėse iškilmingose pamaldose.

Dainius

Lankėsi Vasario 16 gimnazijos direktorius kun. Br. Liubinas

Hartford, Conn. — Gegužės 3 pas mus lankėsi Vasario 16 gimnazijos direktorius kun. B. Liubinas. Iš ryto 10 val. kalbėjo "Tėvynės garsų" radijo valandėlėje. Mišias aukojo 11:30 val. Svč. Trejybės lietuvių bažnyčioje. Popiet 2 val. lietuvių klubo salėje padarė platų ir išsamų pranešimą apie Vasario gimnazijos veiklą ir ekonominę padėtį.

Vasario 16 gimnazijai statomi nauji namai, kuriuose bus klasės, 3 butai, keli atskiri kambariai, virtuvė, mokinių valgomasis ir k. Namų statybai Vakarų Vokietijos valdžia yra davusi 12,500.00 t.y., du trečdalius reikiamos sumos. Pats lietuviams reikia surinkti 50,000 dol. Šiuo reikalu ir atvykęs į Ameriką.

Gimnazijoje dabar yra 92 mokiniai; iš jų 70 katalikų ir 23 evangelikai. Iš viso Vokietijoje yra 7,000 lietuvių, bet jie

išsklaidyti, tačiau daug kas savo vaikus siunčia mokyti į Vasario 16 gimnaziją.

Mokytojų gimnazijoje yra 16. Etatinio mokytojo (kuris turi 24 savaitines pamokas) mėnesinė alga 447 markės (apie 112 dol.). Vokiečių mokytojų algos tris kartus didesnės.

Gimnazija daug dėmesio kreipia sportui bei tautiniam šokiui ir tuo būdu atstovauja lietuvių tautai. Kai Heidelbergo buvo 16 tautų festivalis, lietuviai savo programa visus pranoko.

Išsklausę pranešimo, susirinkusieji Vasario 16 gimnazijai suaukojo 274 dol.

Direktorius kun. Br. Liubinas yra dar gana jaunas, 40 metų, energingas. Kilęs iš Grikšbūdžio, Sakių apskrities. Mokėsi Marijampolės marijonų gimnazijoje. 1940 bolševikams ją uždarius, gimnaziją baigė Kaune. Kunigo mokslus

Meninę vakarienes programą atliko: kvartetis (R. Ivaškevičius, R. Duhamel, R. Gagne, St. White), kuris grojo ir dainavo; vieną dainą lietuviškai; moterų nonetas (J. Saulienė, B. Stundienė, S. Stašaitienė, B. Balmontienė, B. Ribienė, F. Grybauskienė, J. Savickienė, M. Ramanauskienė, O. Eikinienė) padainavo keletą lietuviškų dainų; vadovavo, akompanavo ir solo dainavo vargonininkė St. Ventre.

Svečiai buvo vaišinami kалаkutiena, sausukais, tortais ir kitokiais skanėstais. Vyriausia šeimininkė buvo St. Gofensienė, jos pagalbininkės — O. Eikinienė, J. Barauskienė, O. Beržinskienė, F. Aukštikalnienė, S. Norkienė, E. Roženienė, E. Družinskienė, A. Germainienė. Valgi nešiojo ir padavinėjo jaunos mergaitės. Nuotaika buvo smagi ir jauki. Vsi drauge prie stalų dainavo lietuviškas dainas.

-kas

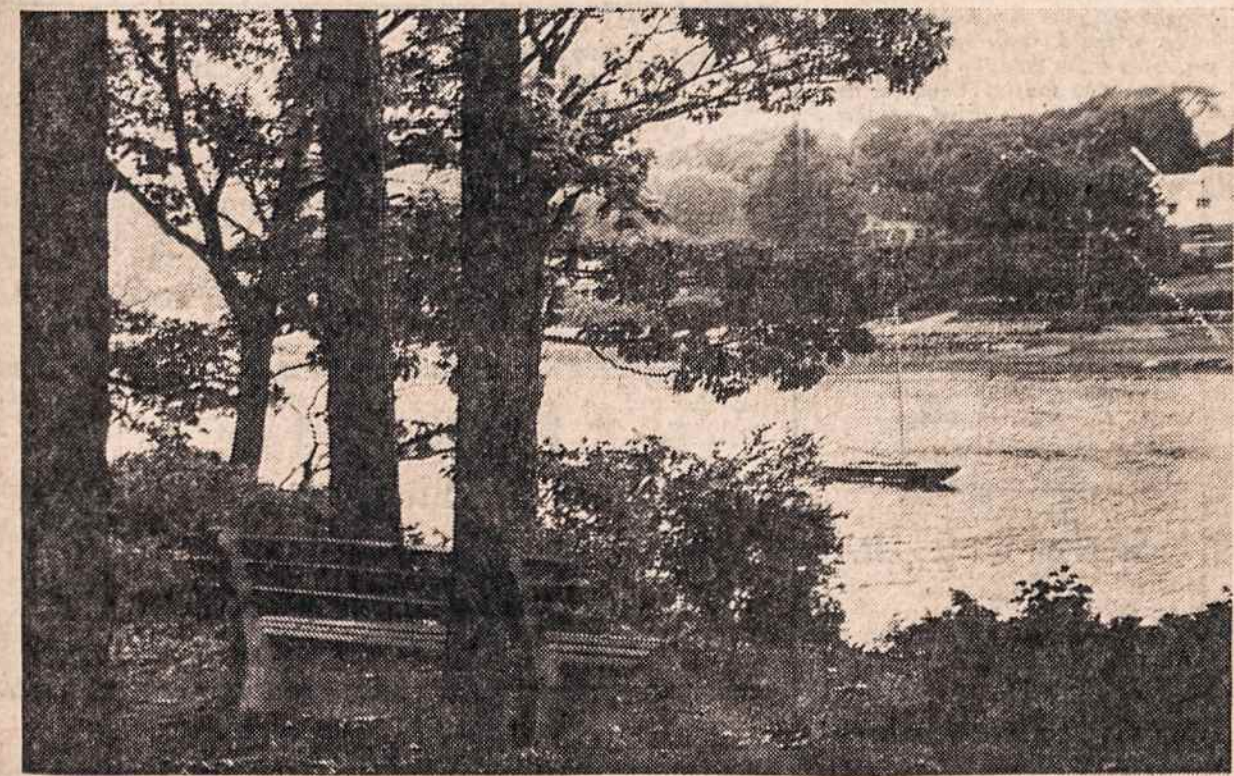
STOVYKLA gražiajame Maine krašte, prie Atlanto, vadovaujant Tėvams Pranciškonams, prasideda birželio 26 ir baigsis liepos 31. Atvykti ir išvykti galima to sezono laiku bet kada.

BERNIUKAI priimami nuo 8 iki 15 metų.

STOVYKLOS vadovybė užtikrina kiekvienam fizinį, tautinį ir dvasinį atsaigivimą

Smulkesnių informacijų ir registracijos reikalu kreiptis:

Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine — Tel. (207) 967 -2011

KENNEBUNKPORT, ME. — Pavėsio suolelis laukia vasarotojų. Nuotr. P. Ažuolo.

VASAROS ATOSTOGOS ir BERNIUKŲ STOVYKLA PRIE ATLANTO

GERIAUSIAI pailsėsite atostogų šalyje Kennebunkport, Maine. Pranciškonų prižiūrimi vasarnamiai priima atskirus asmenis ir šeimas labai prieinamomis kainomis. Šiemet sezonas prasideda birželio 26 ir tęsis iki Darbo dienos savaitgalio.

DAUGELIO metų praktika parodė, kad tūkstančiai grįžta pailsėję ir atsaigivinę gražioje Maino gamtoje ir gailinančioje jūroje bei maudymosi baseine. Ir jūs galėtumėte būti jų tarpe.

CHICAGO, ILL. — Moksleivių ateitininkų Pr. Dieleininkaičio kuopos berniukai. Nuotr. Z. Degučio.

IŠ VISUR

— Lietuvos spaudos ir radijo atstovų suvažiavimas šaukiamas birželio 6-7. Suvažiavimą kviečia pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas J. Balčiūnas. Numatomi šie pranešimai su diskusijomis: 1. Laisvės kovos perspektyvos pasaulio politikos raidoj, 2. Bendruomenė kaip išvystijos lietuvių susiorganizavimo forma, 3. Jaunimo keliai į organizuotą išvystijos lietuvių gyvenimą, 4. Lietuvių spauda dvasinių ir moralinių vertybių sargyboj, 5. Lietuvos gyvenimo pristatymas išvystijos lietuvių spaudoj, 6. Lietuvių radijo valandėlių paskirtis ir programų organizavimas. Suvažiavimo pradžia — birželio 6 d. 10 val. ryto.

— Marcelinas Šikšny, gyvenęs Vilniuje, gegužės 2 yra sulaukęs 90 metų. Yra gimes Notiniškių km., Saulėnų vals., Šiaulių apskr. Aukštuosius matematikos mokslus yra išėjęs Maskvos universitete. Yra žinomas visuomenės veikėjas, publicistas, rašytojas ir pedagogas, buvęs ilgametis Vilniaus lietuvių gimnazijos direktorius. Dabar gyvena iš kuklios pensijos. Jo adresas: Vilnius, Kęstučio gatvė 20-1.

— Prel. Pran. Juras, Lawrence, Mass., šv. Pranciškaus parapijos klebonas, džiaugiamasis sulaukęs savo mokyklos baigusiu mokinių pirmosios laidos, gegužės 12 suorganizavo ekskursiją ir su seselėmis mokytojom, graduantais ir tėvais autobusu atvyko į New Yorką. Pasaulinės parodos Vatikano paviljone 10:30 val. aukojo mišias ir išdalijo komunią, paskui apžiūrėjo parodą ir New Yorko miestą.

Mokykla prel. Pr. Jūro rūpesčiu atidaryta prieš 8 metus. Siemet išleidžia 17 graduantų. Mokykloje dirba Nukryžiuotojo Jėzaus 9 seserys mokytojos.

Prof. K. Pakšto paminklui statyti aukojo: prel. J. Tadauskas 25 dol.; S. Milerienė — 6; P. Gudinskas — 5. Per K. Milerį ir M. Kėznaitytę šiam reikalui iš Hamiltono, Ont., gauta viso 91 dol. Dr. Aldona Užupienė (Toronto) paaukojo 22 dol. Baltimorės ateitininkai per J. Gailevičių suaukojo 49 dol.; Chicagos giedrininkės — 10; prel. A. Deksnys — 10; dr. inž. J. Kuodis, prof. Pr. Jucaitis, muz. A. Aleksis (Waterbury), J.B. Končius ir J. Radas — visi po 5 dol. Norintieji prisidėti prie paminklo statybos ir monografijos išleidimo savo auką siunčia: Pakštas Pind, c/o J. Mikaila, 16870 Stoepel, Detroit, Mich. 48221.

ėjo Vilkaviškio kunigų seminarijoje ir Romoje. Ten įšventintas 1946 spalio 28. Turi išgyjęs du mokslo licenciatas.

Hartfordo visuomenė linki sveičiui surinkti 50,000 dol., sėkmingai baigti statybos darbus ir su jaunatvišku entuziazmu testti lietuviškąjį auklėjimą.

J. Bernotas

Maloni žinia Marijos mylėtojam — T. K. Bučmio, O.F.M. parašyta nauja knyga apie Mariją

GEGUŽES MĖNUO

Knygoje yra 31 skaitymas kiekvienai gegužės mėn. dienai. Turinys išdėstomas tikėjimo tiesos apie Mariją ir įvairios pamaldumo formos visiems suprantama kalba. Kaina \$1.50.

Galima užsisakyti adresu:

DARBININKAS

910 Willoughby Avenue
Brooklyn, N. Y. 11221

IVAIRENYBĖS

AR ZINAI, kas aš esu
 Aš esu mažas dalykas, bet didžiai reikšmingas;
 aš padedu visiems;
 aš atidarau duris ir širdis, išvarau prietarus, ar sukuriu draugiškumą ir gerą valią;
 aš įkvepiu pagarbą ir susižavėjimą;
 aš nelaužau įstatymų;
 aš nieko nekainuoju;
 mane daugumas geria, ir niekas nepėikia;
 aš patinku aukštos ir žemos padėties asmenim;
 aš esu naudingas visada ir visiem.
 Tai aš,
 Tamstos nuolankus draugas ir talkininkas.

Mandagumas.

GEGUŽINĖS PAMALDOS

Gegužinių pamaldų užuomazga siekia viduramžius. Šiandieninės formos jos įsigijo tik 18 amžiaus pirmoje pusėje Italijoje. Iš ten paplito kituose kraštuose.

Popiežius Pijus VII dviem atvejais (1815 ir 1822) paskelbė su gegužinėm pamaldom susijusius atlaidus.

Siais laikais gegužinės pamaldos katalikiškame pasaulyje plačiai paplitusios. Bažnyčiose pamaldom išpuošiami altoriai, vadovauja kunigai. Kai muose, kur bažnyčia toli, žmonės susieina erdvesnėje ūkininko troboje prie išpuosto Marijos paveikslo ir gieda litaniją bei giesmes.

Ieškomas Antanas Bartilaitis, savo laikų gyvenęs apie Marijampolę. Nori susisiekti su Ona Mažilyte. Kas žinotų, labai prašome atsilipti šiuo adresu: Mrs. B. Spudis, 88-33 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y., 11421

RESTAURANT

While in New York be sure to stop in for a delightful meal
CHAMPLAIN RESTAURANT
 Continental atmosphere. Imported and Domestic Wines and Liquors. Reasonable prices. — CI 7-9274
 115 West 49th Street, N. Y. C.

CLEANERS

RICHMOND CLEANERS
 Free Pick-Up and Delivery Service. Expert work on Cleaning Gowns, Slip Covers - Laundry and Shirts. We operate our own Plant. Formal Wear to Hire. — Michigan 1-0303.
 112-08 Liberty Avenue
 Richmond Hill, L. I.

H. W. MALE - FEMALE

WOOD WORKER
 EXPERIENCED ON TRUCK BODIES
 PAY PLENTY OF OVERTIME
 TW 8-3335

WEIDER
 EXPERIENCED ON TRUCK BODIES
 GOOD PAY PLENTY OF OVERTIME
 TW 8-3335

INSTRUCTORS-NLN
 accredited school of 100 students; One-bed JCAH accredited hospital. One instructor for operating room and emergency room, 2 instructors for nursing course including fundamentals and medical-surgical nursing; M.S. degree preferred, B.S. acceptable with background of experience. Positions available Sept. 1, 1964. Salary commensurate with exp. Apply Director of Nursing & School of Nursing, Union Hospital, Highland at New Boston Road, Fall River, Massachusetts.

Kviečiame įsigyti New Yorko vyrų okteto plokštelę

MES ŽENGIAM SU DAINA

Plokštelėje įdėnuota 17 lietuviškų liaudies, žygio ir pramoginių dainų. — Įsigydami plokštelę iš Okteto, paremsite jo darbą ir įgalinsite išleisti antrą plokštelę.

KAINA:
 1-10 plokštelių po \$4.00 11-25 plokštelių po \$3.00
 26-50 plokštelių po \$2.75 Virš 50 plokštelių po \$2.50

Užsakymus su čekiu siųsti:

NEW YORKO VYRŲ OKTETAS

% V. ALKSNINIS — 45-44 167 St., Flushing, N. Y. 11458

Pridėti ir persiuntimo išlaidas

PHILADELPHIJA, PA. — Iš ateitininkų metinės šventės. Viršuje prezidentas: A. Gečys, prel. J. Končius, prel. L. Tulaba, dr. R. Zalubas, Br. Gasparėnienė, kun. dr. K. Širvaitis, dr. A. Juozapavičius, L. Bakanaitė. Apačioje: jaunučiai duoda įžadų, kurį priima kun. K. Širvaitis.

LIETUVIAI RUOŠIASI IŠKILMINGAI EISENAI

Bridgeport, Conn. — Gegužės 24 Jaunų Vyrų klube šaukiamas Hartfordo L.B. apygardos atstovų posėdis. Bus tariamas Barnumo parado reikalai. Šis paradas yra plačiai žinomas Amerikoje. Jį aplanko tūkstančiai žmonių iš aplinkinių valstybių. Pramonė ir organizacijos paruošia įvairius pasirodymus bei reklamas. Siais metais reklamuosis ir lietuviai.

Paradas rengiamas liepos

4 pagerbti P.T. Barnumą. Jis buvo plačiai žinomas cirko organizatorius ir savininkas. Jo tėviškė — Bridgeportas. Šiam miestui yra daug padėjęs.

Iš lietuvių pagrindinis parados rėmėjas yra Alf. Radvila, "carpet Right" krautuvės savininkas. Jis parūpino tam reikalui sunkvežimį su platforma.

Motinos dienos minėjimas praėjo labai puikiai. Kun. Juškevičius šiltai kalbėjo moti-

noms. Priminė, kad tik motinos užsipyrimo dėka jis kalba lietuviškai. Visos motinos turinčios savo vaikus auklėti lietuviškai ir tam pasiaukoti.

Meninėje programoje dalyvavo dvi šokėjų grupės: jaunučiai ir vyresni. Jaunieji savaip pašoko Mikitą. Nors darė šiek tiek klaidų, bet visiem tas šokis patiko. Atrodė tikrai originaliai. Vyresnės mergaitės pašoko Kepurinę, o drauge su vyrųkais — Ziogelius ir Kalvelį. Programai vadovavo Aušra Domeikaitė, kuri jaunimą ir mokė šokių. Jai padėjo akordeonistas Alg. Baranauskas ir Dalė Janiūnaitė.

Po minėjimo buvo vaisės. Aldonos ir Roberto Marcevičių dekoruota salė ir parūpinti užkandžiai suteikė jaukią atmosferą. Minėjimą rengė vietos Lietuvių Bendruomenė.

Vasario 16 minėjime buvo surinkta 350.35 dol. Aukojai: Kariai 16 dol., Valinčiai 15, Rastai 12. Po 10 — šešiolika aukotojų; po 5 dol. — dvidešimt; po 4 — keturi; 35.35 dol. suaukota smulkesnėm aukom. Pinigai išsiuntinėti: — 200 dol. Tautos Fondui; 100 — Altui, ir 50.35 — išlaidom padengti. R.

WORCHESTER, MASS.

Vajus vyskupų fondui šiemet vyko gegužės 3 nuo 12 iki 3 val. popiet. Vajuje dalyvavo 8000 savanorių rinkėjų, jie apėmė 90,000 šeimų ir surinko 613,000 dol. t.y. 86 procentus numatytos surinkti 712,000 dol. sumos. Rinkliava truko visą savaitę. Sv. Kazimiero parapijos komitetui vadovavo kunigams M. Tamulevičius, parapijos kvota 8000 dol. Aušros Vartų parapijos komitetui kun. A. Jankauskas. Kvotai 4,500 dl.

Lietuvių piliečių klubas yra stipriausia ir didžiausia organizacija. Vedant miesto kelią, 1959 nugriautas senasis klubo pastatas. Praeitais metais pastatytas naujas namas už 450,000 dol. Gegužės 3 klubo patalpose paminėtos to naujo pastato metinės. Dalyvavo daug svečių.

Lietuvių organizacijų tarybos pirmasis posėdis įvyko gegužės 2. Dalyvavo pirm. Pr. Pr. Stanėnis, nariai: M. Watkins, Ig. Pigaga ir Pr. Pauliukonis. Pareigomis pasiskirstė taip: vicepirm. M. Watkins, išdininkas Ig. Pigaga, sekretorius Pr. Pauliukonis ir sekr. anglų kalba J. Garsytė. Numatyta sudaryti šios komisijos: rengimų, rezoliucijų ir laiškų, jaunimo patalpų (statybos), informacijos, pontikos, Worcesterio lietuvių istorijos, Wor-

BROOKLYN, N. Y. — Marija Maknavičiūtė ir Benediktas Žilinskas susituokė gegužės 10 Apreliškimo parapijos bažnyčioje. Nuotr. V. Maželis.

Providence, R. I.

Vyskupo vizitacija šv. Kazimiero parapijoje praėjo labai gražiai. Parapijos choras, gavęs dar "pastiprinimo" iš Worcesterio M.M.R. atvykusių choristų, drauge su gerai paruoštais mokyklos vaikais gražiai giedojo. Žmonių buvo pilna bažnyčia, Sutvirtinimo Sakramentą priėmė 65 asmenys.

Pirmąją komunią gegužės 3 priėmė 13 vaikų. Vakare atlikta procesija ir šv. Marijos statulos vainikavimas. Gegužinės pamaldos bažnyčioje būna kas vakarą ir gausiai lankomos.

L.K. Moterų Sąjungos skyriaus steigiamasis susirinkimas įvyko gegužės 3 parapijos salėje. Susirinkimam buvo atvykusios viešnios K. Keblinkienė, veikėjos Moterų Sąjungos skyriaus valdybion išrinkta pirm. E. Paškauskienė, sekr. D. Guobienė.

Moterų Guilda gegužės 2 suruošė šokių vakarą. Nori mokyklai įgyti daugiau mokslo priemonių. Pirmininkauja E. Čiurilienė.

Vyt. Stražnickui, buvusiam Sibiro tremtiniui ir kaliniui, padaryta sunki operacija. Ligonis pamažu sveiksta.

Martynas Kazlauskas, pranciškonų, marijonų ir kitų vienuolynų rėmėjas, Darbininko skaitytojas, pirmojo karo veteranas, mirė praėjusią savaitę, palaidotas iš šv. Kazimiero bažnyčios.

Iš Lenkijos atvykusi Juliaus Jarulavičiaus šeima sėkmingai kuriasi. Tėvai ir vyresnioji dukra gavo gerus darbus. Mažoji dukrytė priėmė pirmąją šv. Komuniją.

Iš Anglijos su 6 vaikais atvykusi Kazio ir Janinos Navauskų šeima pirkė 3 šeimų gyvenamą namą ir persikėlė į jį gyventi. Dvi dukros ir tėvas įstojo į parapijos chorą.

Mato ir Aldonos Kairių šeima iš Scotch Plain, New Jersey, atsikėlė gyventi į Providence, R.I.

Linkime sėkmingai įsikurti. K.V.M.

REAL ESTATE

ASTORIA — 2 Family, Brick, 4 1/2 and 4 1/2 Rooms, both vacant, brass plumbing, oil heat. Many extras — \$32,500. Open Sunday 1-5 PM. Tell us your needs.

GENOVESE REALTY
 37-20 Astoria Blvd. RA 8-1120

FOR SALE near Monticello 70 acres 31 room house, 2 large kitchens, 9 bungalows plus 8 apartments and other cottages. Concrete swimming pool also small lake. To settle estate price \$45,000 for all. **Genovese Realty**, 37-20 Astoria Blvd., Astoria, Tel. RA 8-1120.

C. A. VOKET

VOKIETAITIS
 ADVOKATAS
 41-40 74th Street
 Jackson Heights, N. Y.
 Tel. NEWton 9-6620

Stephen Bredes, Jr.

ADVOKATAS
 37 Sheridan Avenue
 Brooklyn 8, N. Y.
 Telef. — APplegate 7-7083

A. ANDRIUSKEVIČIUS

LAIKRODININKAS - JUVELYRAS
 Auksas - sidabras - deimantai laikrodžiai
 9408 Jamaica Ave.
 Woodhaven 21, N. Y.
 VI 7-2573

Lietuviškos

Trejos-Devyneros

padarytos pagal lietuvišką receptą, su prisūntimu kaina \$1.75.

Bendler's Drug Store
 2 CONGRESS AVE.
 WATERBURY, CONN. 06708

Norite geros meniškios fotografijos —

PORTRETO - ŠEIMOS - VAIKŲ

Įvairių progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys —

VYT. MAŽELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
 Tel. HYacint 7-4677

JAU 22 METAI!

WEID LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIO VALANDA

ŠEŠTADIENIAIS NUO 5.00 6.00 P.P.

STUKAS

1264 WHITE ST. HILLSIDE, N. J.
 WAVERLY 6-3325, AREA CODE 201

Bendromis jėgomis kurkime stiprią pelningą instituciją!

KVIETIMAS

LITAS INVESTING CORP., Inc.

Maloniai kviečiame prisidėti prie bendrovės plėtimosi perkant LITAS Akcijas. Litas bendrovė akcininkų kapitalą investuoja pelningai iki 12% ir konservatyviai į trumpalaikes — užtikrintas paskolas, pirmus ir antrus "mortgage", namus ir t.t. Progai pasitaikius, nedidelė kapitalo dalis yra investuojama ir į Akcijų Biržą. Šiuo metu vienos akcijos kaina — \$10.00. Po birželio 30 d. ši kaina bus pakelta. Visais akcijų pirkimo reikalais prašome kreiptis: **V. VEBELIONAS**, 100-21 89th Ave., Richmond Hill N.Y.; HI 1-6799 arba **A. VEDECKAS**, 83 Morgan St., Stamford, Conn. — Tel. 325-0997 Darbo valandos: Siokiadieniais 6-9 val. vak.; šeštadieniais 9-4 val.

— HAVEN REALTY —

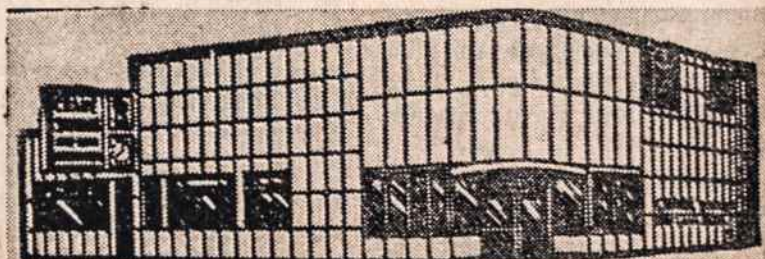
JOSEPH ANDRUSIS — Real Estate — Insurance

Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investicijos.

Kasdien nuo 9 iki 9 val.; Šeštadieniais iki 6 val. popiet.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 7-4477

CRANE SAVINGS & Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.

47 and Rockwell Street. Tel. LAfayette 3-1083
 Nemokamai vieta automobiliams

ON INVESTMENT ACCOUNTS

4 1/2%
 Mokame nuo 1962 metų vasario 1 dienos Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį. Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d. Prašome aplankyti naują mūsų namą. **VALANDOS:** Pirmd. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrd. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždarata.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai

DALIA ir ALBERTAS RADŽIONAS, sav.

36-38-40 STAGG ST. BROOKLYN 6, N. Y.
 Telefonas STagg 2-5938

REPUBLIC Liquor Store, Inc.

322 UNION AVE. BROOKLYN 11, N. Y.
 Tel. EV 7-2089

JURGIS J. JOKUBAITIS, Manager

Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinų, konjaku, midų — šventėms bei kitokioms progoms.

JUOZO ir IZABELĖS MISIŪNŲ

RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų... Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
 103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
 Telefonas: Virginia 3-3544

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausias rūšies pigiausias kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užkite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 Orchard St. Tel. AL 4-8319 New York 2, N. Y.

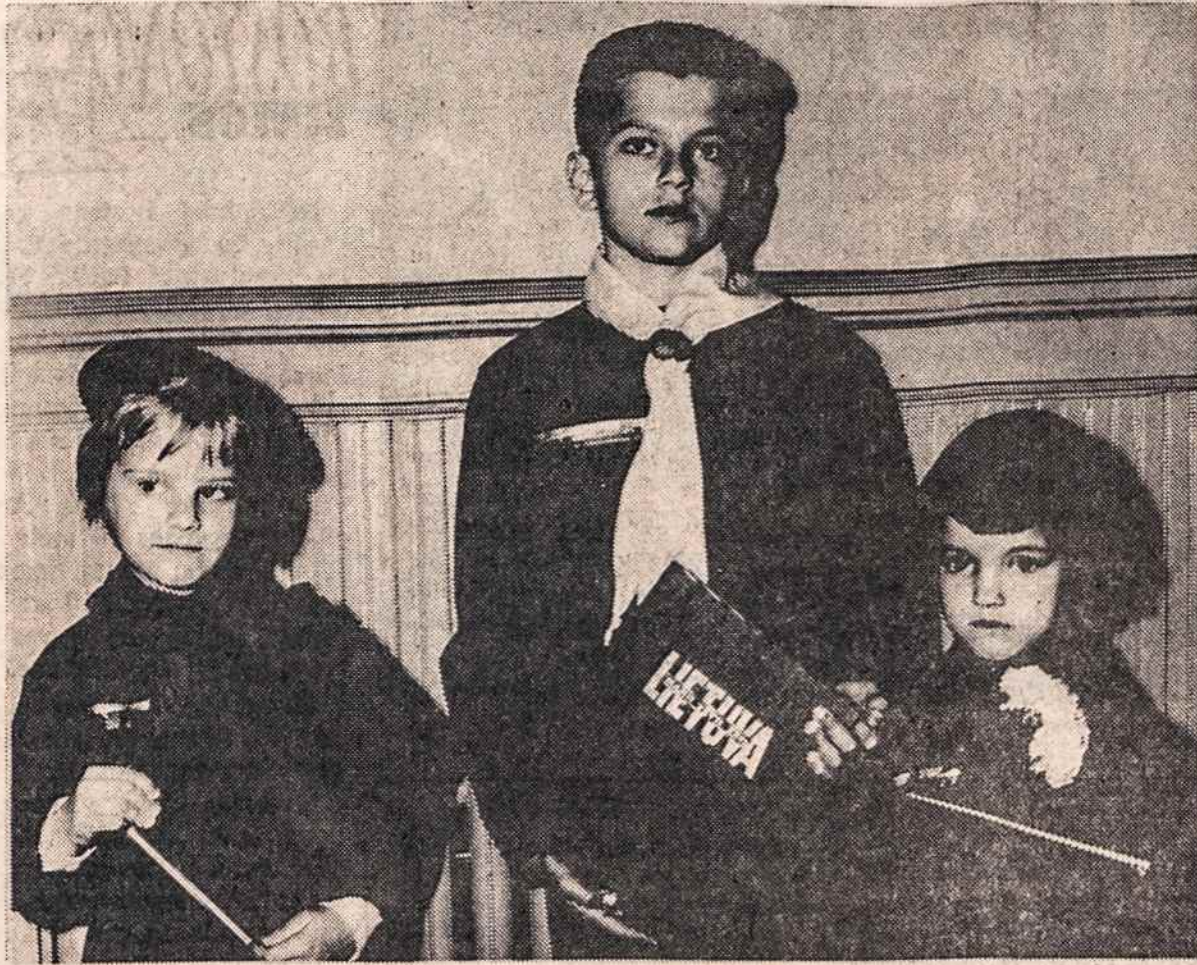
Lietuvos vyčių suvažiavimas

(atkelta iš 5 psl.)

rė Rita Pinkus (Worcester) ir garbės narys Pr. Vaškas (Newark). Metinis apskrities suvažiavimas įvyks rugsėjo 27 At-hol, Mass.

Pamaldų ir sesijų metu sugiedota Amerikos, Lietuvos ir vyčių himnai. Seimui pasibaigus, vietos vyčių šeiminių visus karališkai pavaišino įvairiausiais vaigiais. Buvo ir smagios muzikos, grojant lietuviškam "4 Beatles" orkestrui.

Išvažiavimas buvo sunku atsisveikinti su draugais. Suvažiavimas visiem paliko malonių prisiminimus. Vytė

NEW YORKO skautų surengtose dailaus skaitymo ir deklamavimo varžybose laimėję pirmąsias premijas V. da šlapelytė, Antanas Vytuvis ir Rasa Vilgalytė. Nuotr. R. Kisieliu.

Vyčiai pradėjo kegliavimo sezoną

Bayonne, N.J. New Yorko ir New Jersey apskrities kegliavimo lyga gegužės 9 pradėjo naują sezoną pietumis lietuvių piliečių klubo salėje. Vadovavo lygos sekretorius A. Mankus. Maldą sukalbėjo garbės narys Pr. Vaškas, vėliau savo kalboje prisiminęs mirusius narius: Kazį Basanavičių, L. Ketvirtį, Kazį Vašką, kurie buvo veiklūs vyčiai. Šių eilučių autorius taip pat prisiminė, kad vyčiai imtųsi ir kito užmiršto sporto.

Be to, dar kalbėjo kun. Petras Zemeikis, apskrities dviasios vadas, Dorothy Dutkus — apskrities pirmininkė. Dalyvavo buvęs apskrities pirmininkas L. Janonis ir Kazys Sipaila, Newarko 29 kuopos pirmininkas.

Padaryti planai naujam sezonui ir sekretorius Mankus pranešė, kad rudenį bus naujos valdybos rinkimai.

Už pasižymėjimą kegliavimu įteiktas dovanos vyrų aukštojoje klasėje: J. Udris 613, L. Aleksa 579, J. Sable 576, už gerą žaidimą: J. Udris 245, H. Mankus 244, ir J. Balazas 243. Moterų aukštojoje klasėje: D. Dutkus 535 ir D. Krizenovskis 524, už gražų šaidimą D. Dutkus 215 ir G. Mack 195.

Nuosirdžiai dėkojame Konstantacijai ir Glorijai Mack už pastangas suruošiant vakariene, klubo vedėjui ir virėjam. Vakariene buvo paminėta laikraščiu: Elizabeth Daily Journal ir Bayonne Times. F.V.

Privatus klubas, bet priima svečius iš užsienio pasaulinės parodos metu

Holiday International Penthouse klubas yra viršutiname Westoverio viešbučio aukšte. Jo tiklas padėti užsieniečiams, atsilankiusiems į New Yorką.

Federaliniai valdžiai prašant, klubas įsileis visus svečius ir visiem mielai patarnaus, nors ir nebūtų nuolatiniai nariai.

Klubas rengia įvairių tautų kultūrinius vakarus. Gegužės mėn. bus Vengrijos šventė, taip pat ruošia įvairias ekskursijas, koncertus ir šokių bei pasilinksminimus. Svečiai galės pasinaudoti klubo restoranu.

Norintieji šia privilegija pasinaudoti, prašomi skambinti Brian Chester LA 4-1510 arba Raymond Taylor SU 7-9778.

Holiday International Penthouse Club Hotel Westover 253 West 72nd St. New York 23, N.Y.

Pranešame, kad minint mūsų mylimo ir neužmiršto vyro ir tėvo

A. + A. ROBERTO ŽUKO

mirties vienerių metų sukaktį, gegužės 23 d., 8 val. ryto Šv. Marijos bažnyčioje, New London, Conn., bus aukojamos mišios už jo vėlę, o po mišių Šv. Marijos kapinėse bus šventinamas paminklas.

Nuosirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti, o negalinčius — prašome pasimelsti už jo vėlę.

Skausmo prislėgti

Žmona, duktė ir sūnus

SKAUSMINGAS IR SUNKIAI GYDOMAS IŠIJAS

DR. A. GRIGAITIS

Išijas (graikiškai 'ischia' — klubai) tai klubinio nervo uždegimas. Šis nervas prasideda nugarkaulio smegenyse, juosmeny. Pradžioje susideda iš atskirų smulkių šakelių, kurios susilieja ir sudaro beveik piršto storumo kojos nervą. Ji leidžiama žemyn šlaunies dalimi ir savo šakomis — šakelėmis aptarnauja visą koją iki pirštų. Susirgęs nervas yra labai skausmingas ir sunkiai gydomas.

Susirgimo priežasčių gali būti daug. Pirmiausia — nušalimas. Tai gali atsitikti gulint arba sėdint ant šaltos arba šlapios žemės ar akmenų. Toliau — įvairios infekcijos: dantų, tonzilių, džiovos, dubens navikai, stuburkaulio chroninis slankstelių artritis. Pastarais dviem atvejais šis nervas spaudžiamas. Ligos priežastim dar gali būti sunkus kėlimas, kritimas ant sėdynės, juosmens raumenų spazma, kas atsitinka dėl ilgo sėdėjimo, ypač ant vieno kėdės krašto, arba stovėjimo įtemptoje padėtyje (pas pardavėjus). Ligos priežastim gali būti ir cukrinė liga, apsinuodijimas švinu, stoka vitaminiams, ypač B.

Pastaruoju metu nustatyta, kad dažnai išijoj priežastis yra stuburkaulio srityje tarp slankstelių kremzlinio disko susirgimas. Dėl tam tikrų priežasčių šis diskas gali nuslinkti iš savo vietos. Tada spaudžia nervų šakeles, kurios išeina iš nugarkaulio smegenų, ir išsukia didelius skausmus.

Kad apsisaugotume nuo susirgimo, patariama vengti kojų nušalimo, pašalinti iš organizmo bet kokią infekciją, pvz. gendančius dantis, kol ši liga dar neperėjo į sėdimąjį nervą ir neišsukė įdegimo. Reikia būti atsargiam, nešant arba keltiant sunkumus, kad nepažeidtumėte stuburkaulio slankstelių disko sausgyslių. Tai gali prispausti nervą.

Svarbiausias šio ligos reiškinys yra skausmai strėnosė, sėdynėje, šlaunyje, blauzdoje ir kojų pirštuose. Dėl didelių skausmų ligonio judesiai yra riboti. Bijosi daryti net paprastus judesius, ištiesti kojas, atsisoti ant ligotos kojos pirštų,

sėstis, lipti laiptais, mauti batą, čiudėti, kosėti, nes tai išsukia skausmus. Atsiranda persėjimas, kojos pirštu nutirpimas, odos išbėrimas. Chroninio išijoj atvejis pasikeičia net odos spalva, ypač kojos pirštų (pamėlynavimas, išbalimas): koja prakaituoja, pasidaro šalta.

Liga gali užsitęsti keletą mėnesių. Kartais skausmai apsimsta. Atšalus orui arba nušalus, vėl pastraėja.

Gydymas

Pati svarbiausia gydymo priemonė — pašalinti priežastis, kurios sukėlė ligą. Kad skausmai sumažėtų, ligonį reikia guldyti lovon, geriausia ant kieto čiužinio arba po paprastu čiužiniu padėti lentą. Kartais lovoje išgulėti reikia keletą savaičių. Duoti ligoniui aspirino, aspirino su codeinu, CAP tablečių arba CAP tablečių su codeinu, methadone. Labai gerai skausmus mažina 'protamido' injekcijos. Gerai padeda karštos vonios, elektros pagalvė, kaitinimas specialia šildymo lempa, karšto vandens buteliai, diatermija, šūtinimas sėmenimis, avizomis, karštas smėlis, molis, įtrynimai vaistų, kurie mažina skausmus.

Sunkesniais atvejais daromos injekcijos. Jos staiga apramina skausmus ir ligoniui duoda poilsį. Be to, gydo kiek vitaminiams, ypač vitamini B. Jei

Išnuomojama 1 ar 3 kambariai su ar be baldų. Yra elektros centro šildymas, gasas, šiltas vanduo, virtuvė su šaldytuvu ir kiti patogumai. Teirautis po 5 val. vak. EV 6-0923. Brooklyn 37, Wyckoff Ave. 73. Du bloškai nuo Canarsie line. stoties De Kalb.

Elizabeth, N.J. išnuomojamas suaugusiems butas iš 4 kambarių su apšildymu antrame aukšte. Skambinti po 5 vl. vakarais EL 4-4675.

Išnuomojamas nuo liepos 1 suaugusių šeimai 5 kambarių butas antrame aukšte. Vieta graži, prie Forest parko, geras susisiekimas. Skambinti telef. HI 1-9720

Išnuomojamas 4 1/2 kam. butas prie pat Afsimainymo parbažnyčios Maspeth. Skambinti po 6 val. vak. tel. TW 4-7553.

East New York sekcijoje išnuomojami baldais apstatyti 2 kambariai. Galima naudotis ir virtuve. Teirautis Tel. AP 7-5377.

Suaugusiai porai reikalingas nedidelis butas ramioje vietoje ir nebrangus. Jei kas turėtų ar žinotų toki būta, skambinti GE 5-1150.

įtariama disko kaltė, bandyti gražinti diską į vietą vadina 'mokomuoju žingsniu' arba nešioti specialų diržą.

Kai negelbsti paprasti gydymo metodai, pastaruoju metu pereinama prie chirurginio disko gydymo. Chirurginiu būdu pašalinamos sustorėjusios sausgyslių sąvaržos, kurios spaudžia nervą.

Jei išijoj išsukia džiova, artritis, cukrinė liga, apsinuodijimas švinu, mažakraujystė ir t.t., pirmiausia reikia gydyti tas ligas.

Darbininkui paremti aukojo

Po 1 dol. V. Adomavičius, A. Zemaitis, Linden, N.J. V. Audėnas, L. Klucnikienė, Hillside, N.J. S. Valikonis, Cliffside, N.J. A. Bilaitis, Kearny, N.J. Prel. I. Valančiūnas, Newton, Pa. A. Ramanauskas, A. Zizas, Philadelphia, Pa. Rev. Dr. C. Žvirblis, O.P. Elkins Park, Pa. R. Alkevičius, A. Dainius, Detroit, Mich. A. Dubinskas, J. Petkus, Baltimore, Md. Kun. J. Znotinas, College Park, Md. V. Dapšys, Los Angeles, Calif. A. Goodall, San Francisco, Calif. F.P. Baltakis, San Diego, Calif. J. Kuzas, V. Palubinskas, Cleveland, Ohio, J. Zubrickas, Chicago, Ill., Kun. J. Patašius, Great Falls, Mont. A. Kalvaitis, Hallowell, Me. J. Kavaliauskas, Omaha, Nebr. Dr. V. Dambra, Springfield, Va., V. Manauskas, Lund, Sweden.

Nuosirdžiai dėkingi

T.T. Pranciškonai Darbininko leidėjai

ILGO GROJIMO LIETUVIŠKOS PLOKSTELĖS

Table listing various music recordings with prices. Includes titles like 'Sutemų garsai', 'Dainos iš Lietuvos', 'Pavergtos Tėvynės dainos', etc.

DARBININKO ADMINISTRACIJA

910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN, N. Y. 11221

(Persiuntimo išlaidom prašom pridėti 50¢)

Lietuvos gener. konsulato N. Yorke ieškomi asmenys

Benkus, Helen, gimusi Haverrhill, Mass., vėliau gyvenusi Bostone

Darbutas, iš Pabalių km., atvyko Amerikon prieš I pasaulinį karą.

Endrulat, Ewaldas, gimęs Jurbarke 1901 m.

Jančiurienė -Arlauskaitė, Anelė.

Jesevičius, Antanas, iš Gėgėdžių km., Salantų vl.

Kajokutė, Pranė, iš Kreivėnų km., Amerikoje ištėkė, bet vyro pavardė nežinoma.

Lingis, Alfonsas, iš Imbarės kaimo, Salantų vl.

Markūnas, Juozas, Leonas, Pranas ir Vladas (Jono sūnūs), ir Vlodo dukterys Julė ir Juzė. Juozas ir Vladas gimę Ukmergėje, kiti spėjamai gimę Amerikoje.

Mielašauskas, Simonas, žmona Marijona (Dambrauskaitė), sūnūs Aleksas, Pranas ir Simonas, dukterys Adelė, Elzbieta ir Magdalena, išvykę iš Balbieriškio į Sao Paulo, Brazilijoje.

Nainys, Bronius, inžinierius

Putrus, Kazys, gyveno Chicagoje.

Seštokiėnė-Sliuzytė, Janina, ir vyras Seštokas, Jonas

Simelfenišis, Andrius, iš Kazlų Rūdos, Amerikon atvyko 1958 metais.

Stankevičius (Stankiewicz), Juozas, Petras, ir Simonas, Antano sūnūs, iš Grigaliūnų km., Širvintų vl., išvykę Amerikon prieš I pasaulinį karą; Simonas gyveno Philadelphijoje.

Ieškomeji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliiepti: —

Consulate General of Lithuania 41 West 82nd Street New York City, N.Y. 10024

Providence, R.I. šv. Kazimiero parapijai nuo liepos 1 reikalingas vargonininkas. Rašyti klebonui V. Martinkui, 350 Smith St. Providence, R. I. 02908, Tel. DE 1105.

Vasarvietei Cape Cod vasaros sezonui ieškomas dvi mergaitės padavinėti prie stalų ir tvarkyti kambarius, taip pat moteris virtuvės darbams. Prašom kreiptis PO Box 390 Oosterville, Mass 02655.

Laurelton, L.I. parduodamas 2 seimų po 4 kambarius namas su moderniška virtuve ir atbaigtu rūsiu. Skilpas 50X1050 IR 1 automobilui garažas. Teirautis FL 1-3449

Ridgewode prie labai gero susisiekimo išnuomuojuama nuo birželio 1 su baldais patogusjaukus su atskiru įėjimu 2 arba 1 kambarys vyrui. Butas su atskiru įėjimu ir vonia bei virtuve. Skambinti: EV 6-0525

WEISS & KATZ, INC. 187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GP 7-1130 DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ

WINTER GARDEN TAVERN Inc. VYTAUTAS BELECKAS Savininkas Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami paloduviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priinama kaina.

Dabar jūs galite aplankyti savo artimuosius Lietuvoje — Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus.

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc. 45 W. 45 Street, New York 36, N.Y. • Tel. Circle 5-7711

Cosmos Parcels Express Corp. Paskubina siuntinį draugams ir giminėms į bet kurią SSSR dalį Licensed by V/O Vneshepostorg SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS

- NEW YORK 3, N.Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
NEW YORK 11, N.Y. — 135 W. 14th Street CH 3-2583
BROOKLYN 11, N.Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952

Siųskite į Lietuvą ir SSSR DOVANŲ SIUNTINIUS — gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui ar suknelei. Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu tuojau! Išpardavimas nepaprastai žemom urmo kainom atraižų vilnonės medžiagos — importuotos ir vietinės — trijose krautuvėse:

S. BECKENSTEIN, Inc. 118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525 Cor. DELANCY, N. Y. C. Krautuvės atviros kasdien ir sekmadieniais, išskyrus šeštadienius, nuo 9 ryto iki 6:30 vak.

WHITE HORSE TAVERN baras - restoranas PRANAS BRUČAS, savininkas 86-16 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y. Tel. Virginia 6-9519

S & G MEAT MARKET ANTANAS VAITKUS, vedėjas 84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N.Y. • Tel. VI 9-5077

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJENOS

Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Spaustuvė GL 2-6916
Vienuolynas GL 5-7068

Už žuvusius ir žūstančius

Lietuvių kryžius New Yorko pasaulinėje parodoje turi labai prasmingą, giliai išdeginatą įrašą: "Erected in the memory of those, who have died or are dying for freedom of Lithuania".

Sia intencija Balfo reikalų vedėjas kun. L. Jankus šių metų Baisiojo birželio progą ir savo sidabriniam jubiliejui paminėti birželio 13 10:30 val. ryto Vatikano paviljono koplyčioje aukos šv. Mišias. Koplyčioje yra 325 vietos ir visos rezervuotos tik kun. L. Jankaus svečiam.

Kun. L. Jankaus šv. Mišiose visų besimeldžiančių bus sutartinai giedamos laisvos Lietuvos moksleivių mėgtosios giesmės. Vargonais pritaris muzikas Mykolas Liuberskis. Protarpiais bus kalbama Sibiro lietuvių maldos. Po mišių dalyviai ir jubilatas nuneš šviežių gėlių prie paminklo žuvusiems ir žūstantiems už Lietuvą.

Sol. Jonas Vaznelis iš Chicago gegužę 24, sekmadienį, giedos sumos metu 11 val. Apieškimą bažnyčioje, o vakare 6 val. New Yorko vyrų choro koncerte Franklin K. Lane mokyklos salėje, Jamaica Ave., prie Dexter Court. Mokykla pasiekiamą Jamaica linija (nr. 15), važiuojant iki Elderts Lane. New Yorko vyrų chorui diriguoja muz. Vl. Baltrušaitis. Tai pirmas šio choro viešas koncertas. Koncertas pradeda punktualiai, nes salė teks užleisti. Programoje taip pat dalyvauja pianistė Aldona Kopalaitė. Visi Maloniai prašomi neišbėginti į gamtą, bet susirinkti pasiklausti vyriško dainavimo ir sveičio iš Chicago.

Tadas Tallat Kelpša, agronomas, dirbąs naktimis parodos rajone, išpylė baltais akmenėliais lietuviško kryžiaus aikštelę ir paruošė žemę gėlėm. Pasodytos amžinai žaliuojančios tujos, kurias parūpino Jurgis Sirusas. Gėles į parodos aikštę padėjo atgabenti kun. L. Jankus. Artimiausiu laiku bus tvėriama tvorelė gėlių apsaugai.

Lietuvių katalikų darbininkų klubo metinis narių susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės 24, Angelų Karalienės parapijos salėje po 9 valandos mišių.

Ekonomistas Juozas AUDENAS a) padeda investavimų Fondu šėrimui, b) sudaro planus jaunimui žinomam sistematiškai taupyti ir ateičiai kapitalus ugdyti, c) sudaro planus pensininkams, santaupyti turintiems, papildomų pajamų gauti. 109 Warwick St., B'klyn, N.Y. 11207; tel. TA 7-9518, LA 4-6484

Demokratų kandidatas ANTHONY SADOWSKI

Richmond Hill - Ozone Park - Woodhaven

BALSUOKIME birželio 2 d. už šį demokratų veikėją, kad jis galėtų prarast savo teisingą, rimtą ir pažangią politiką.

MIRĖ BROLIO DIDAKO MOTINA

Montrealyje, Kanadoje, gegužės 8 mirė Pranciška Pauliukaitienė-Astiliūtė, brolio Didako Pauliukaičio, O.F.M. motina. Velionė turėjo 85 metus. Buvo gimusi Simno apylinkėje, Lietuvoje, 1879 kovo 21. Montrealyje išgyveno apie 55 metus.

Priklausė šv. Kazimiero parapijai. Iš tos parapijos bažnyčios palaidota gegužės 12 Cote De Neige kapinėse. Nuliūdime liko duklė Marija, sūnus Didakas, vienuolis pranciškonas, ir brolis Lietuvoje.

Brolis Didakas gyvena Brooklyne vienuolyne ir dirba pranciškonų spaustuvėje. Jis spausdina žurnalus ir knygas. Spaustuvis bendradarbiai ir redakcija reikią jam gilią užuojautą.

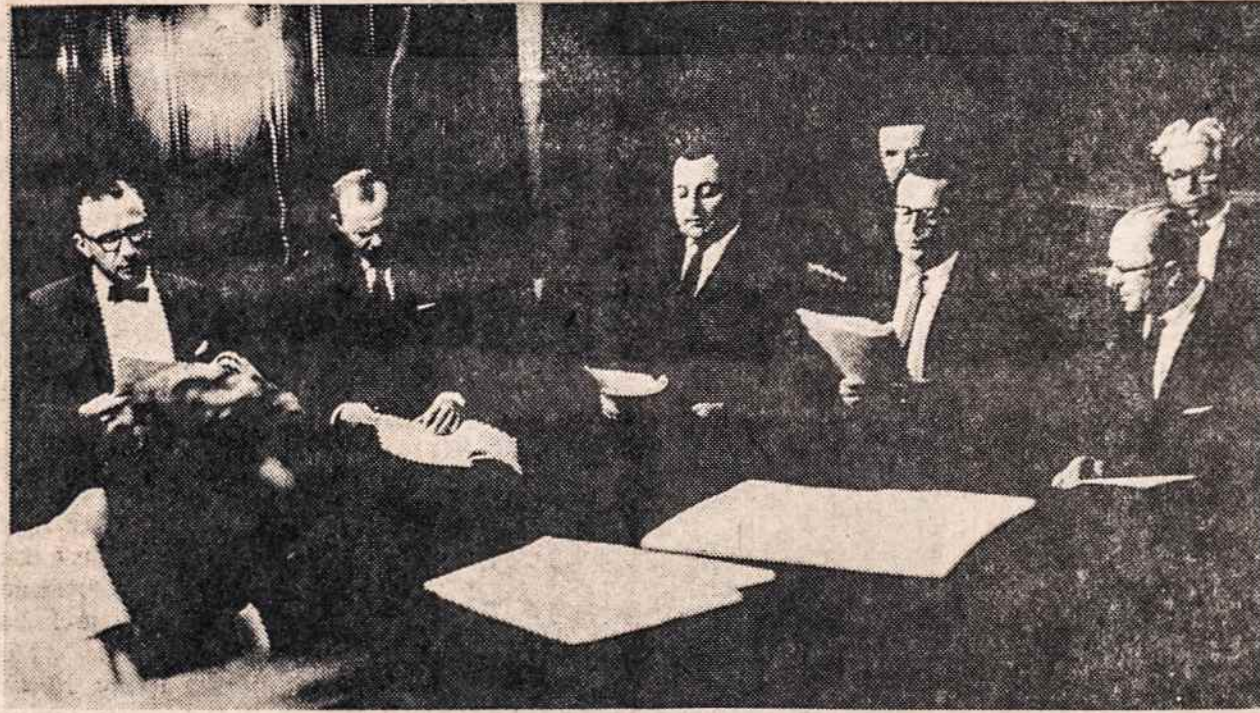
Lietuviškam kryžiui pasaulinėje parodoje pastatyti Moterų Sąjungos 29 kuopa (ponia Kubilienė) per kun. L. Jankų paaukojo 60 dol. Tai atsakymas į Lietuvos okupanto neikišimus Balfo ir jo reikalų vedėjo.

Rezoliucijoms remti New Yorko komitetas kviečia New Yorko miesto, apylinkėse ir valstybės lietuvių organizacijas ir atskirus asmenis, kurie priitaria siekimui, kad Lietuvą būtų išlaisvinta iš komunistinės kolonializmo priespaudos, nedelsiant rašyti laiškus sen. J. Javits ir savo apygardos kongresmanui, kad jie reikalautų šiame Kongrese prarasti rezoliuciją, reikalaujančią Lietuvai, Estijai ir Latvijai visišką laisvę ir nepriklausomybę. Kas norėtų gauti angliškai laišku pavyzdį, prašom kreiptis į NY komiteto sekretorę dr. M. Zukauskienę, (28 Catharine Str. Brooklyn 11, N.Y., tel: EV 4-2623). Nepasiduokime pesimizmo dvasiai! Tęskime ir toliau pradėtą darbą už Lietuvos išlaisvinimą iš komunistinio kolonializmo!

New Yorko Rezoliucijoms Remti Komitetas

Katalikų moterų tautos pobūvyje

Kat. Moterų Tautos gegužės 24 susirinko pas T. Dzikienę aptarti tolimesnių savo veiklos planų. Susirinkimui pirmininkavo M. Galdikienė, sekretoriavo H. Gražiūnienė. Narių dalyvavo daug, kelios išrašė naujos. Pranešta, kad MT kartu su moksleiviais ateitininkais rengė Motinos dienos minėjimą. MT valdyba pakvietė stud. ateitininkus S. Gedvilaitę, paskaityti tai dieni paskaitėlę.

VYRŲ CHORAS repeticioje. Prie piano dirigentas sol. Vl. Baltrušaitis. Choro koncertas bus ateinantį sekmadienį gegužės 24.

Motinos dienos minėjimas ir moterų susirinkimas

Kat. Moterų Sąjungos 29 kuopa Motinos dieną minėjo gegužės 3. Iš ryto 11 val. narės dalyvavo mišiose, pasimeldė už mirusias sąjungietes ir bendrai priėmė komuniką.

Po pamaldų parapijos salėje buvo bendri pusryčiai, kuriuose dalyvavo beveik visos narės. Kuopos dvasios vadas kun. A. Račkauskas sukalbėjo maldą ir Motinos dienos progą pasveikino motinas, linkėdamas joms sveikatos ir Dievo palaimos. Pusryčių metu susirinkusias sveikino sąjungietės O. Dohrovolskienė, M. Galdikienė, PLKOS pirmininkė, ir A. Radzivanienė, kuri trumpai apibūdino Motiną. Kuopos valdyba prisegė kiekvienai sąjungietei po gvazdiką, linkėdama visom narėm ir kitais metais vėl kartu švesti Motinos dieną. Taip

Lietuvių Moterų Atstovybės New Yorko Klubas prisuntė 50 dol. auką Balfui, Sibiro kankinių šaļpai, su tokio turinio laiškeliu: "Kun. L. Jankui, Balfo Reikalų Vedėjui. Suprasdamas ir giliai įvertindamas Jūsų dirbamą šaļpos darbą, L. M.A. New Yorko Klubo narės, gegužės mėn. 6 susirinkime nutarė bent simboliškai prisidėti prie Jūsų taip sunkaus ir didelio darbo, skirdamos šią kuklią 50 dol. auką". Pirm. M. Kregždienė, sekr. B. Kidolienė.

pat buvo paminėtos ir pasveikintos tos narės, kurios dėl ligos negalėjo toje šventėje dalyvauti. Laikas prabėgo linksmai ir nuosirdžioj aplinkoj. Motinoms paskaitė keliuos eilėraščius paskaitė moksl. ateitininkas Petras Sandanavičius. Pusryčiam pasibaigus, padaryta bendra kuopos nuotrauka. Po trumpos pertraukos įvyko kuopos susirinkimas, kuriame vadovavo pirm. O. Kubilienė, sekretoriavo E. Kezėnė. Pradžioje buvo perskaitytas paskutinio susirinkimo protokolas; po to sekė pranešimai,

pasūlymai ir kitokie sumanymai. Nutarta paremti KMS kongreso progą išleidžiamą jubiliejinę knygą, Putnamo seselių namų statyją ir kitus reikalus. Savo patarimais daug prisidėjo sąjungietė J. Terebeizienė. Čia pat buvo suaukota 60 dol. lietuviško kryžiaus pastatymui pasaulinėje parodoje. New Yorke. Veikloji valdyba pasiūlė kiekvieno susirinkimo metu pasimelsti bendrai už tėvynę. Susirinkimas vienbalsiai pritarė. Susirinkimas buvo gerai ir drausmingai prarastas, daug nuveikta. Visos narės skirstėsi namo patenkintos. **A. R.**

Baleta ir kanklių muzikos vakaras

Gegužės 17 d. Schwaben Hall salėje įvyko Liet. Bendruomenės ruoštas baleta ir kanklių muzikos vakaras. Programa buvo įdomi, varta gausios New Yorko lietuvių publikos. Pagrindinę programos dalį išpildė baleta šokėjai Violeta Karosaitė ir Jaunutis Puodžiūnas, abu iš Kalifornijos. Jie gastroliuodami kitose aplinkinėse vietovėse, Amerikoje bei Kanadoje, buvo pakviesti ir į New Yorką. Abu — profesionalai šokėjai — savo uždavinį atliko artistiška ir savitai. Jų pasirinkti dalykai daugiausia buvo klasiški. Be to, jie atliko vieną modernaus žanro duetą

ir vieną lietuvišką kompoziciją — popurį, kuris ypatingai buvo mielas publikai. Vakaro programą pakeitais su šokėjais vykdė kanklių muzikos būrelis iš 5 mergaičių, paruoštas T. Dzikienės. Tai pirmas jų pasirodymas, be ypatingų pretenzijų, bet jūkūs ir nemaža žadąs ateičiai. Mergaitės skambino kanklėmis ir dainavo daugiausia liaudies dainas. Pastebėtina, kad publikos ne daug teatsilankė. Liūdniausia — beveik nebuvo jaunimo. Dėl tos priežasties neįvyko antroji vakaro dalis — pasišokimai. **K. L.**

BOSTONO ŽINIOS

Darbininką Bostone galima gauti arba užsisakyti S.V. Minkų krautuvėje Baltic Florist (502 E. Broadway) ir J. Vaičiūčio siuntinių įstaigoje Cosmos Parcels (327 W. Broadway). Metam Darbininko prenumerata 7 dol. Pirmiem metam naujam skaitytojams 5 dol.

Aleksandras Vitkus, Amerikoje išgyvenęs 50 metų įstojo į Lietuvių Fondą įmokėdamas 1000 dolerių. Tokią pat sumą paaukojo ir Silvijos koplyčiai įrengti Washingtone.

Kazys ir Marija Mockai persikėlė į 862 E. Fourth St. City Point netoli pamario.

Kultūros klubo susirinkimas gegužės 23 d. 7:30 val. vak. Tarptautinio Instituto patalpose (287 Commonwealth Ave.) bus prieš vasarą paskutinis. Advokatė M. Sveikauskienė kalbės apie Europos ir Amerikos teisinės sistemos klausimus.

Juozas ir Antanina Liutkoniai įmokėjo 100 dol. Lietuvių Fondui ir tapo jo nariais.

Tapybos meno paroda gegužės 18-29 išstatyta Stearn's krautuvėje, South Shore Plaza, Braintree, Mass. Iš pristatytų 300 paveikslų buvo atrinkta 50. Į šį skaičių pateko gabios, bet iki šiol niekur plačiau nepasireiškusios dail. Danutės Baltienės vienas paveikslas. Parodą surengė Miltono Meno Sąjunga (Milton Art Association).

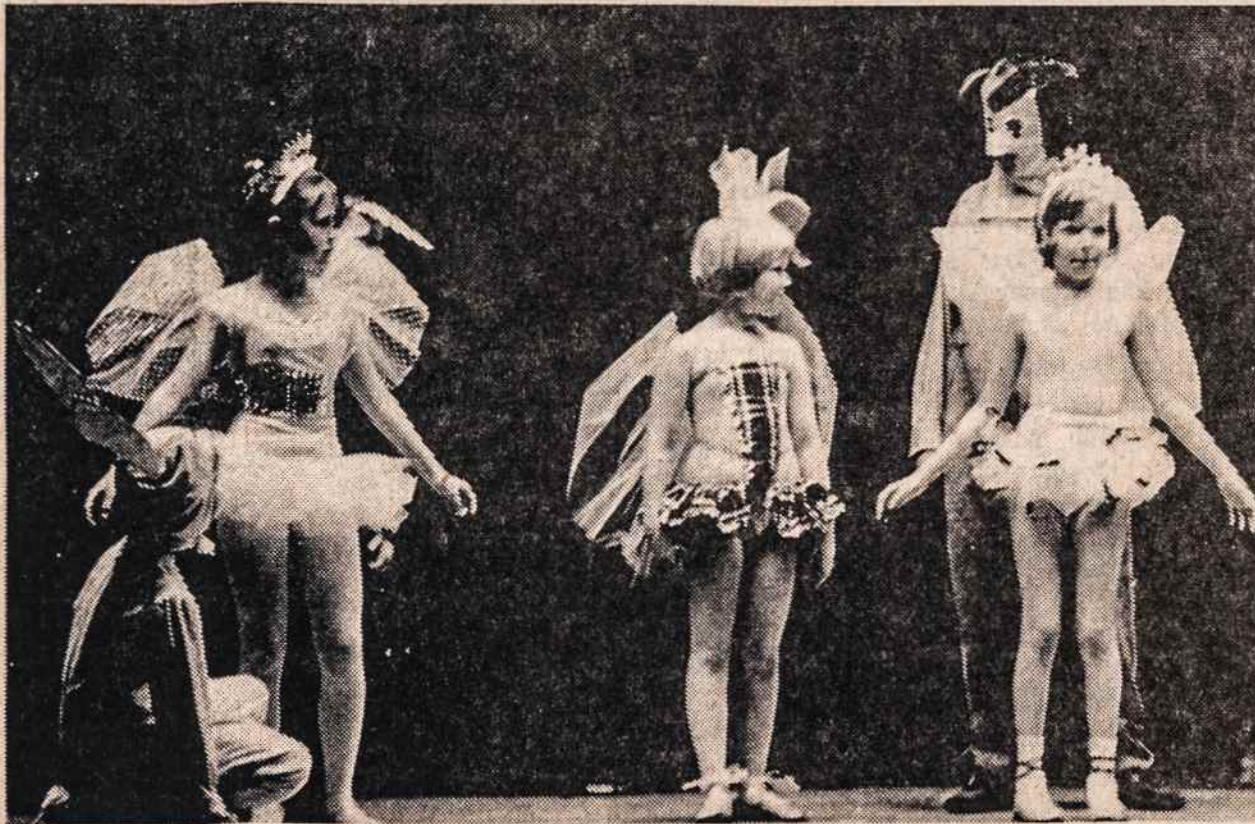
Mirė

Po gedulingų šv. Petro parapijos bažnyčioje pamaldų palaidoti:

Julė Thuftedal (kovo 7) 49 m. Velionė gyveno 32 Woodlawn St., Jamaica Plain, Mass. Nuliūdime paliko vyrą, sūnų, tėvus, seserį ir brolių. Palaidota šv. Mykolo kapinėse.

Konstantas Bakšys (kovo 18) 70 m. Velionis gyveno 273 W. 5th St. Nuliūdime paliko 3 dukteris, sūnų ir brolių. Palaidotas Naujos Kalvarijos kapinėse.

William Andriūnas (kovo 18) 83 m. Velionis gyveno 54 Armondale St. Dorchester, Mass. Nuliūdime paliko dukterį, sūnų ir du brolius. Palaidotas Naujos Kalvarijos kapinėse.

MOTINOS DIENOS minėjime gegužės 10 Apreiškimio salėje ateitininkės moksleivės suvaidino M. Ramūnienės vaizdelį "Gėlės mamytė". Nuotr. P. Ažuolo.

CAPE CODE

prie ežero graziame pušyne ir netoli jūros, kur susirenka dauguma lietuvių vasarotojų, išnuomojami 2 ar 3 miegamųjų vasarnamiai su pilnu apstatymu. Tinka ypač šeimoms su vaikais.

Kreipstis: **INA NENORTIENĖ**

44 ALBAN ST. DORCHESTER, MASS. 02124 tel. TA 5-1832

Geriausiai pailsėt per atostogas garsiam *Cape Cod - Osterville* kurorte prie atviro Atlanto jūros plažos — gražioje lietuviškoje

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd. Osterville Cape Cod Mass. 02655 Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir k. dekoratyvinių medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams
 - Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma
 - Visai arti šiltos srovės, privatus jūros plažas (7 min. pėsčiom)
 - Geras lietuviškas maistas
 - Siemet svečių patogumui padidinta valgykla ir salonas ir įrengta daugiau žaidimų aikštelių ir k.
- Visa tai suteiks Jums tikrą poilsį ir sustiprins sveikatą. Atidavoma vasarą tikimui nuo birželio 15 iki rugsėjo 15. Iš anksto kreipstis **ED. JANSONAS** — 15 Rosedale St. Boston Mass. 02124 Tel. 288 - 5999

WILLIAM J. DRAKE

DRAGŪNAS

ADVOKATAS

84-14 Jamaica Avenue Woodhaven 21, N. Y. Tel. Hlckory 1-5220

Pataisysiu Jūsų Televiziją gerai ir pigiai

JONAS ŽILINSKAS

629 E. Sixth St., So. Boston Tel. AN 8-6645

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. Evergreen 7-4335

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS) Graborius-Balsamuotojas MODERNI KOPYLYCIA 423 METROPOLITAN AVE. Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

FUNERAL HOME Moderni koplyčia - Air conditioned A. J. BALTON-BALTRONAS Licensed Manager & Notary Public 660 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS Balsamuotojas 231 BEDFORD AVE. Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS - Šalinskas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS 84-02 JAMAICA AVE. (prie Forest Parkway Station) WOODHAVEN, N. Y. Suteikiame garbingas laidotuves Kopylyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija Tel. Virginia 7-4499

THEODORE WOLININ, INC.

E. JOSEPH ZEBROWSKI Laidotuvių direktorius MODERNIŠKA KOPYLYCIA su Air Condition 123 E. 7th St., New York 9, N. Y. GRamercy 5-1437

KARLONAS

FUNERAL HOME

280 CHESTNUT STREET NEW BRITAIN, CONN. Tel. BA 9-1181

CARROL

FUNERAL HOME Inc.

PETRAS KARALIUS, sav. Laidotuvių direktorius ir balsamuotojas 74 PROVIDENCE ST. Worcester, Mass. PL 4-6757 PL 4-1165

VAITKUS

FUNERAL HOME

197 WEBSTER AVE. PRANAS VAITKUS Laidotuvių Direktorius ir balsamuotojas Cambridge, Mass. NOTARY PUBLIC Patarnavimas dienų ir naktį Nauja moderniška koplyčia šermentims gykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemumaisiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus. Reikale šaukite — Tel. TR 6-6434

JOSEPH C. LUBIN

FUNERAL HOME

546 East Broadway So. Boston, Mass. Priešais miesto teismo rūmus

Rūpestingai patarnaujame visuose reikaluose, atydzial išpildome kiekvieną pageidavimą. Jūs galite pilnai pasitikėti mūsų patarnavimu iš visų smulkmenų laidojimo reikaluose. Joseph C. Lubin Funeral Director Telefonas: 268 - 5185